

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΗΣ ΓΝΩΜΗΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

**Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος
Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021**
ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.3. (Παραδοτέα D.3.3.1 & D.3.3.2.1a-15b)
Συντονιστής 3.3.: Καθηγητής Νίκος Παπαδάκης

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 3.3.1. POLICY HANDBOOK

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 4

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 8.v

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 21

ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ /ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: 106 / 8.v.1

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 228.000 €

Συντακτική Ομάδα των Παραδοτέων του Π.3.3.: Καθηγητής Νίκος Παπαδάκης, Δρ Μαρία Δρακάκη, Καθηγητής Βαγγέλης Τζουβελέκας, Δρ Μανώλης Βέργης, Δρ Κωστής Πηγουνάκης, Καθηγητής Μιχάλης Ταρουδάκης, Καθηγήτρια Σοφία Τριλίβα, Δρ Ιωσήφ Καυκαλάς, Περικλής Δράκος

Ρέθυμνο, Ιανουάριος 2022

ΜΕΡΟΣ Α: Επισκόπηση της Αξιολόγησης της 1^{ης} Αναπροσαρμογής του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη (2019) και των βασικών χαρακτηριστικών και περιεχομενικών συνιστωσών του νέου 2^{ου} Επικαιροποιημένου- Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος- Πλαισίου Κατάρτισης- Reskilling.

1. Εισαγωγικά για τη Δράση 3 και το ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.3

Όπως επισημαίνεται και στην Αυτεπιστασία του Περιφερειακού Μηχανισμού, η Δράση 3 αφορά στον σχεδιασμό και την εκπόνηση πρότασης ανάπτυξης προγράμματος στοχευμένης κατάρτισης-reskilling του ανθρώπινου δυναμικού για την Περιφέρεια Κρήτης.

Το παρόν Πακέτο Εργασίας αφορά στην αξιολόγηση του υπό υλοποίηση προγράμματος κατάρτισης-reskilling της Περιφέρειας Κρήτης και στην ανατροφοδότησή του, με βάση τα αποτελέσματα της επικαιροποίησης των μετρήσεων που έλαβαν χώρα στα πλαίσια της Δράσης 2.

Ουσιαστικά, προτείνονται ενέργειες ήπιας προσαρμογής (fine-tuning) του προγράμματος όπου είναι απαραίτητο, λαμβάνοντας υπόψη τις μεταβολές στα μεγέθη της αγοράς εργασίας και στις ανάγκες για δεξιότητες τόσο σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού όσο και σε επίπεδο επιχειρήσεων και επίσης τις επιπτώσεις της πανδημίας στα προαναφερθέντα.

Το Πρόγραμμα- Πλαίσιο, στο πλαίσιο του προηγούμενου ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.1 «Πρόταση- Σχεδιασμός Ανάπτυξης Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2016» (που υποβλήθηκε στην Περιφέρεια το Μάιο του 2017), και του ΠΑΚΕΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.2. «Αξιολόγηση και 1^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2019» (που υποβλήθηκε στην Περιφέρεια τον Ιανουάριο του 2020), αναπτύχθηκε στη βάση των ευρημάτων της διάγνωσης αναγκών (Δράση 1, η οποία περιλαμβάνει και τον μεγαλύτερο όγκο του ερευνητικού προγράμματος της Πράξης). Κατά συνέπεια, η αρχική μέτρηση και τα ευρήματα αυτής επέχουν θέση «σημείου αναφοράς» για το εδώ προτεινόμενο πρόγραμμα reskilling, με βάση το οποίο καθίσταται εφικτή η παρακολούθηση και ανατροφοδότηση του προγράμματος κατάρτισης-reskilling. Η πρόταση έλαβε υπόψη τόσο τις ανάγκες και το προφίλ δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού, όσο και τις ανάγκες των επιχειρήσεων ανά κλάδο οικονομικής δραστηριότητας.

Το παρόν ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.3 αποτελεί την επικαιροποίηση του Προγράμματος- Πλαισίου Κατάρτισης- Reskilling, στη βάση των ευρημάτων της Δράσης 2 και συγκεκριμένα των παραδοτέων 2.3. «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

2020)» (Ετήσια Έκθεση του 2020), και 2.4. «ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2021» (Ετήσια Έκθεση του 2021).

Περιλαμβάνει συνολικά 35 Παραδοτέα (συμπεριλαμβανομένου του παρόντος).

Εδράζεται, όπως και το Π.Ε.3.1 και το Π.3.2, σε clusters αναγκών, γεγονός που αναμένεται να επιτρέψει τη μεγαλύτερη δυνατή στόχευση - και συνεπώς την αποτελεσματικότητα - του προγράμματος. Ως εκ τούτου δομείται σε

A) γενικές θεματοποιημένες διδακτικές ενότητες (modules) και

B) ειδικές θεματοποιημένες διδακτικές ενότητες (modules).

Το επικαιροποιημένο σχέδιο προγράμματος κατάρτισης- reskilling λοιπόν περιλαμβάνει (όπως προκύπτει από το παρόν Παραδοτέο όσο και τα 30 Υπο-Παραδοτέα του 3.1., ήτοι τα Π.3.3.2.1-Π.3.3.15):

- μαθησιακούς στόχους,
- πλαίσιο- outline modules- θεματικών εννοιών για την ανάπτυξη τόσο οριζόντιων- εγκάρσιων δεξιοτήτων, όσο και job- related δεξιοτήτων,
- syllabus για τα προαναφερθέντα modules,
- αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα του προγράμματος (learning outcomes: στη μορφή γνώσεων- ικανοτήτων- δεξιοτήτων),
- πρόγραμμα- χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- εκπαιδευτικό υλικό για τα modules που θα θεωρηθούν με βάση τη διάγνωση αναγκών ως άμεσης προτεραιότητας (τουλάχιστον 2 για προτεραιοποιημένες οριζόντιες δεξιότητες και από 1 για κάθε μείζονα τομέα οικονομικής δραστηριότητας) και
- εργαλείο ex- ante αξιολόγησης του προγράμματος (εφόσον αυτό υλοποιηθεί από την Περιφέρεια).

Το παρόν **Π.Ε 3.3** όσο και τα παραδοτέα αυτού αρδεύονται, πέραν των ευρημάτων των **Π.2.4. και Π.2.5.**, τόσο από τα συμπεράσματα της **Πιλοτικής Εφαρμογής του Α Προγράμματος Κατάρτισης**, που έγινε από την Περιφέρεια και συγκεκριμένα από το στέλεχος της κ. Κ. Φλουρή και από τα συμπεράσματα της **Διαβούλευσης** για το Μηχανισμό Αγοράς Εργασίας, που διοργανώθηκε από την Περιφέρεια Κρήτης στις 18 Απριλίου 2019 με τη συμμετοχή στελεχών του ΕΙΕΑΔ, εκπροσώπων παραγωγικών φορέων και κοινωνικών εταιρών, όσο και από τον

σχεδιασμό και υλοποίηση του Επιμορφωτικού Προγράμματος (μεγάλης κλίμακος) για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (<https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/>), που έγινε (αρδευόμενο από τα ευρήματα του Π.2.4) στη βάση Προγραμματικής Σύμβασης Περιφέρειας Κρήτης και Πανεπιστημίου Κρήτης (Έργο ΚΑ 10893, την περίοδο 25/9/2021- 14/11/2021).

Ουσιαστικά στην πορεία υλοποίησης του Έργου, το Πρόγραμμα- Πλαίσιο επικαιροποιείται περαιτέρω, δια του παρόντος και εμπλουτίζεται, στη βάση αφενός των ευρημάτων της Δράσης 2 κι αφετέρου των αποτελεσμάτων και της ανατροφοδοτικής αξιολόγησης της εφαρμογής του στο πλαίσιο Επιμορφωτικού Προγράμματος (μεγάλης κλίμακος) για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα, ώστε ήδη μετά την υποβολή του στις 30 Ιανουαρίου του 2022 να είναι εφικτή η πλήρης, μεγάλης κλίμακος, εφαρμογή της επικαιροποιημένης εκδοχής του.

2. Το Αναπροσαρμοσμένο Πρόγραμμα Κατάρτισης- Reskilling με μια ματιά.

Το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης Ανθρώπινου Δυναμικού, εδράζεται στο **ΠΑΚΕΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ 3.2. «Αξιολόγηση και 1^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2019» και το σύνολο των παραδοτέων αυτού, όπως και στο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα**, και αρδεύεται από τα ευρήματα της πρωτογενούς ποσοτικής και ποιοτικής έρευνας για τις επιχειρήσεις και το ανθρώπινο δυναμικό στην Κρήτη, στο πλαίσιο της Δ και Ε Φάσης του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας στην Κρήτη κι ειδικότερα από τα Παραδοτέα 2.4. και 2.5. που παρείχαν την αναλυτική κατάσταση των πραγμάτων στην αγορά εργασίας στην Κρήτη για το 2020 και το 2021, ενώ εμπεριείχαν και την αξιολόγηση των προτεινόμενων θεματικών ενοτήτων του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling. Εδώ πρέπει να σημειωθεί ότι η Ετήσια Έκθεση για την Αγορά Εργασίας το 2021 (Παραδοτέο 2.5.) υποβάλλεται στην Περιφέρεια Κρήτης μαζί με τα παραδοτέα του Παρόντος Πακέτου Εργασίας και τα ευρήματα της (όπως και αυτά της Έκθεσης του 2017, του 2018, του 2019 και του 2020 σε συγκριτική προσέγγιση) έχουν ληφθεί υπόψη για την διαμόρφωση του παρόντος και τελικού **2^{ου} Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling (Π.3.2.)**,

Το παρόν Επικαιροποιημένο- Αναπροσαρμοσμένο Πακέτο Εργασίας και τα παραδοτέα αυτού περιλαμβάνουν σχεδιασμό και δυνάμει υλοποίηση, η οποία θα γίνει βάσει των μαθησιακών στόχων, αναμενόμενων αποτελεσμάτων και του σχετικού εκπαιδευτικού υλικού ανά module.

Αυτό που προτείνεται κι εδώ είναι η στοχευμένη και θεματοποιημένη διαδικασία επιμόρφωσης εργαζόμενων και ανέργων με βάση τα διεθνή standards της κατάρτισης και με σαφή στόχευση το αποτελεσματικό reskilling και συνακόλουθα το capacity building, εκείνο που θα επιτρέψει την ενίσχυση της παραγωγικότητας και απασχολησιμότητας και συνακόλουθα θα συμβάλει στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης.

3. Η Αγορά Εργασίας στην Κρήτη και οι Επιπτώσεις της Πανδημίας με μια ματιά.

3.1. Η Αγορά Εργασίας την Κρήτη το 2020

Τα βασικά συμπεράσματα της έρευνας (Π.2.4.), στο **ανθρώπινο δυναμικό και στις επιχειρήσεις** του Περιφερειακού Μηχανισμού για την κατάσταση στην Αγορά Εργασίας το 2020, εστίασε στις επιπτώσεις της πανδημίας στην Αγορά Εργασίας της Κρήτης. Ειδικά για το 2020 η έρευνα πεδίου (fieldwork) για το Εργατικό Δυναμικό (ΕΑΔ) δεν πραγματοποιήθηκε την εαρινή περίοδο λόγω των μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας του COVID-19 (lockdown) και της συνεπαγόμενης στασιμότητας της αγοράς, αλλά μεταφέρθηκε την περίοδο 1/6/2020 έως 12/6/2020 που άρχισε η επαναλειτουργία της αγοράς. Στο πλαίσιο της ΕΑΔ προσεγγίστηκαν περίπου 1550 επιλέξιμοι ερωτώμενοι, εκ των οποίων n=1055 δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: 68%). Ο πληθυσμός του ενεργού εργατικού δυναμικού στο Β' Τρίμηνο του 2020 ανήλθε σε 282.700 (ΕΛΣΤΑΤ, 2020β). Ως προς την Έρευνα των Επιχειρήσεων, η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκεσε από 9/11/2020 έως 25/11/2020, εν μέσω κατάστασης μέτρων προστασίας έναντι της πανδημίας (lockdown). Στο πλαίσιο της έρευνας επιχειρήσεων προσεγγίστηκαν περίπου 1480 επιχειρήσεις, εκ των οποίων n=996 δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~67%).

Η εικόνα της αγοράς εργασίας της Κρήτης τα τελευταία χρόνια (2017-2019) εμφάνιζε οριακές βελτιώσεις. Το 2020 η κατάσταση φάνηκε να μεταβάλλεται έντονα λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19.

Πιο συγκεκριμένα αναφορικά με τα ευρήματα της Έρευνας για το 2020 του Περιφερειακού Μηχανισμού:

Για το εργατικό δυναμικό καταγράφεται μια νέα εργασιακή κατάσταση, εκείνη της προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω πανδημίας, επιτείνοντας την ευαλωτότητα στην οποία είχε περιέλθει λόγω της οικονομικής κρίσης. **Σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι στην Κρήτη διέκοψαν**

την εργασία τους κατά την πρώτη εφαρμογή μέτρων αντιμετώπισης της πανδημίας, ενώ παράλληλα μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού υποστήριξε ότι η θέση του ως προς την αναζήτηση εργασίας ή την διατήρηση της υπάρχουσας θέσης του έχει πληγεί ανεπανόρθωτα.

Οι επιχειρήσεις της Κρήτη, στην πλειονότητά τους μικρομεσαίες, ατομικές/προσωπικές και οικογενειακές ή οικογενειακής λογικής, χαμηλού τζίρου, απευθυνόμενες στον τοπικό πληθυσμό, φάνηκε να πλήττονται σφοδρά λόγω των περιοριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση της πανδημίας. Συγκεκριμένα, το μεγαλύτερο μέρος τους βρέθηκαν αντιμέτωπες με μειώσεις στο ωράριο λειτουργίας τους και κατά συνέπεια μείωση του τζίρου τους σε σχέση με το 2019. Ως απόρροια, οι νέες θέσεις εργασίας στο νησί μειώνονται κατά 2/3 σε σχέση με το 2019.

Ο κλάδος του τουρισμού και εστίασης, κινητήριος δύναμη του νησιού τα χρόνια της χρηματοπιστωτικής κρίσης, φαίνεται να πλήττεται περισσότερο από κάθε άλλο κλάδο. Συγκεκριμένα εμφανίζεται με τους περισσότερους εργαζόμενους του να αναγκάζονται σε διακοπή της εργασίας τους ενώ μειώθηκε ο τζίρος για παραπάνω από 95% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο.

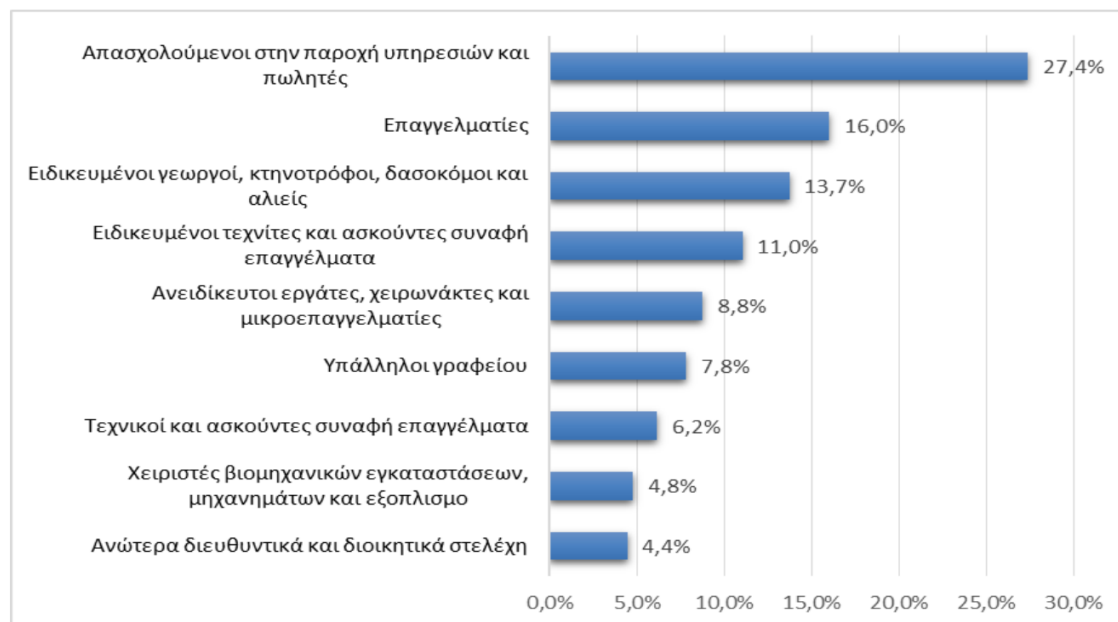
Τα μέτρα που λήφθηκαν στο σύνολο τους φαίνεται να συγκρατούν το εργατικό δυναμικό της Κρήτης σε μια σχετικά μειωμένη οικονομική κατάσταση (με σημαντικές απώλειες εισοδήματος ωστόσο), ενώ στις επιχειρήσεις το πρόβλημα είναι ακόμα μεγαλύτερο. Οι αυτοαπασχολούμενοι και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων μικρομεσαίων επιχειρήσεων πλήττονται σφοδρά.

Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ποσοτικών ερευνών του 2020 για κάθε ένα από τους δείκτες που παρακολουθούνται συνοψίζονται ως ακολούθως:

Δείκτης Απασχολησιμότητας και ανεργίας

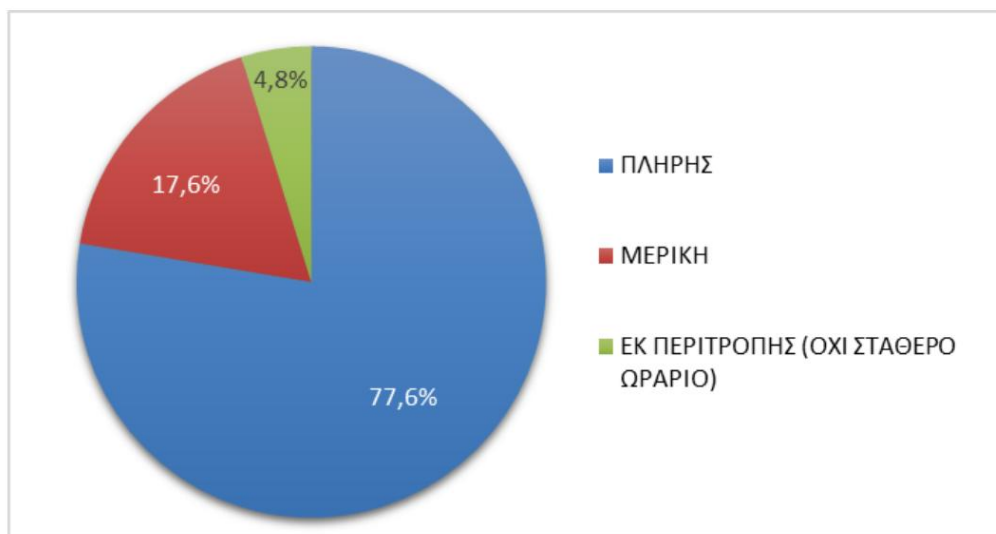
- ✓ Ως προς τη σύνθεση του εργατικού δυναμικού, οι αυτοαπασχολούμενοι και οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων αποτελούν το 45% των εργαζομένων, ενώ το 55% του δείγματος εργάζονται ως υπάλληλοι/εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας.

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Γράφημα 1: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελμάτων - 001010

Αντίστοιχα με τα ευρήματα των ΕΑΔ από το 2016 και μετά, οι τρεις πολυπληθέστερες κατηγορίες επαγγέλματος παραμένουν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (27,4%) και οι κατηγορίες των επαγγελματιών (16%) και ειδικευμένων αγροτοκτηνοτρόφων (13,7%).

Γράφημα 2: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Η πλήρης εργασία καταγράφηκε οριακά αυξημένη (ΕΑΔ2019:72%, ΕΑΔ2020:77,6%), ενώ αντίστοιχα φαίνεται να μειώθηκε σημαντικά η εκ περιτροπής απασχόληση (ΕΑΔ2019: 8,7%, ΕΑΔ2020: 4,8%) ενώ μειωμένη εμφανίζεται και η μερική απασχόληση (ΕΑΔ2019:18,9%, ΕΑΔ2020:17,6%). Οι αλλαγές αυτές θα μπορούσαν να αποδοθούν στην επίδραση της πανδημίας και σε αλλαγές που επήλθαν στην εξαρτημένη εργασία, με την αύξηση της ανεργίας να πλήττει κυρίως τους επισφαλώς εργαζόμενους.

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

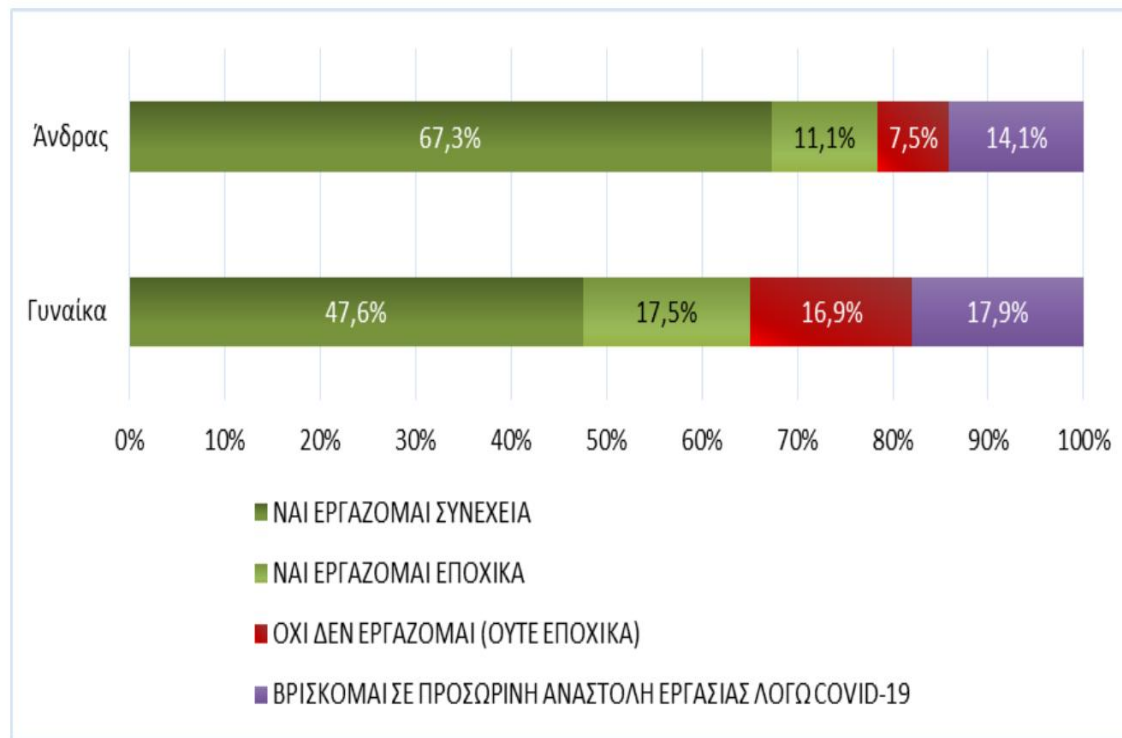
Γράφημα 3: Εργασιακές καταστάσεις απασχόλησης ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

Λόγω των ειδικών συνθηκών που επέφερε η πανδημία του COVID-19 στην αγορά εργασίας, στην ΕΑΔ2020 έχει εισαχθεί και μια νέα εργασιακή κατάσταση που είναι η *προσωρινή αναστολή εργασίας λόγω της πανδημίας COVID-19*. Αυτή η εργασιακή κατάσταση είναι μη παραγωγική και χαρακτηρίζεται από κρατική υποστήριξη επιδοματικού χαρακτήρα προκειμένου ο εργαζόμενος να επανακάμψει στη θέση του όταν η επιχείρηση στην οποία απασχολούνταν επαναλειτουργήσει κανονικά. Στο χρόνο διεξαγωγής της ΕΑΔ2020 πολλές επιχειρήσεις δεν είχαν επαναλειτουργήσει, με αποτέλεσμα να καταγραφεί ένα σημαντικό ποσοστό εργαζομένων (~16%) σε προσωρινή αναστολή εργασίας Έτσι, η εποχική εργασία, φαίνεται ότι έχει επηρεαστεί **καίρια από την νέα κατάσταση της προσωρινής αναστολής** (ΕΑΔ2019:21,1%-ΕΑΔ2020:14,1%), **μειώνοντας κατά το 1/3 τους ενεργά εργαζόμενους της**. Όπως φαίνεται στο Γράφημα 3, ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2020, συνεχίζει να είναι εκείνος της **παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (Θ)**, αλλά είναι και αυτός που καταγράφει τα υψηλότερα επίπεδα **προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19 (35%)**.

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Άλλοι κλάδοι με σημαντικό ποσοστό εποχικής απασχόλησης που επλήγησαν από το φαινόμενο της προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω covid-19 κατά μέγεθος είναι: *H. Μεταφορά & αποθήκευση, P,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών, Z. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών*

Στην ΕΑΔ2020 η κατηγορία επαγγέλματος με το μεγαλύτερο ποσοστό εποχικής εργασίας είναι αυτή των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών καθώς και των ανειδίκευτων εργατών. Αξίζει να αναφερθεί ότι και οι δυο αυτές κατηγορίες καταγράφουν πάνω από 30% αναστολή εργασίας λόγω Covid-19.

Γράφημα 4: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018

Οι άνεργες γυναίκες παραμένουν περισσότερες, αλλά μειώθηκε η αναλογία σε σχέση με τους άνεργους άνδρες από περίπου 3:1 σε 2:1.

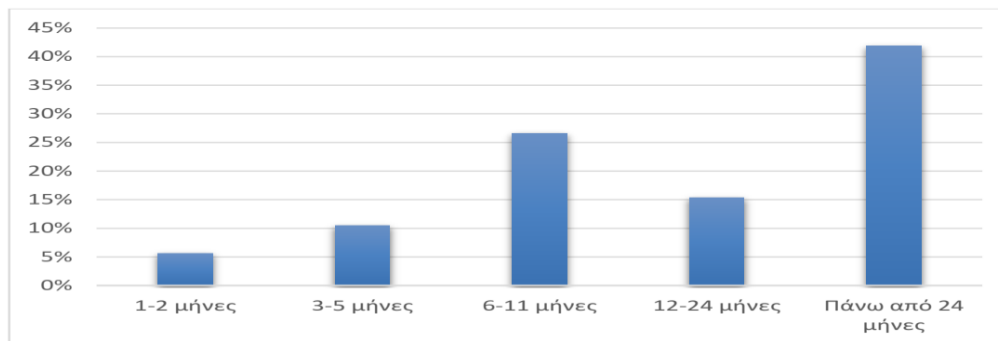
Σε ό,τι αφορά την αναστολή εργασίας λόγω πανδημίας, φαίνεται ότι οι γυναίκες επηρεάζονται ελαφρώς περισσότερο, αλλά όχι στο βαθμό που καταγράφεται στη μόνιμη ανεργία (~18% για τις γυναίκες έναντι ~14% για τους άνδρες).

Παραμένει έντονη η έμφυλη διάσταση στην κατάσταση της απασχόλησης και στην ανεργία στην Κρήτη.

Καταγράφεται μια νέα εργασιακή κατάσταση λόγω της πανδημίας, η οποία χαρακτηρίζεται από την αναστολή της εργασίας, την αύξηση της ανεργίας και την επιδοματικού χαρακτήρα κρατική ενίσχυση.

Η αναστολή εργασίας πλήττει κυρίως τους εργαζόμενους στην εστίαση και τον τουρισμό. Η κατηγορία επαγγέλματος που φαίνεται να έχει δεχθεί το μεγαλύτερο πλήγμα είναι οι *απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (ενδεικτικό των συνεπειών της πανδημίας στον Τουρισμό και το Λιανεμπόριο)*. Επίσης πλήττει ευάλωτες ομάδες όπως οι νέοι, οι αλλοδαποί και οι γυναίκες.

Η ανεργία επανακάμπει δημιουργώντας ένα μεγάλο αριθμό νέων ανέργων λόγω πανδημίας. Για πρώτη φορά τα ποσοστά των ανέργων του τελευταίου δωδεκαμήνου είναι τόσο υψηλά σε σχέση, με αυτά των μακροχρόνιων ανέργων.

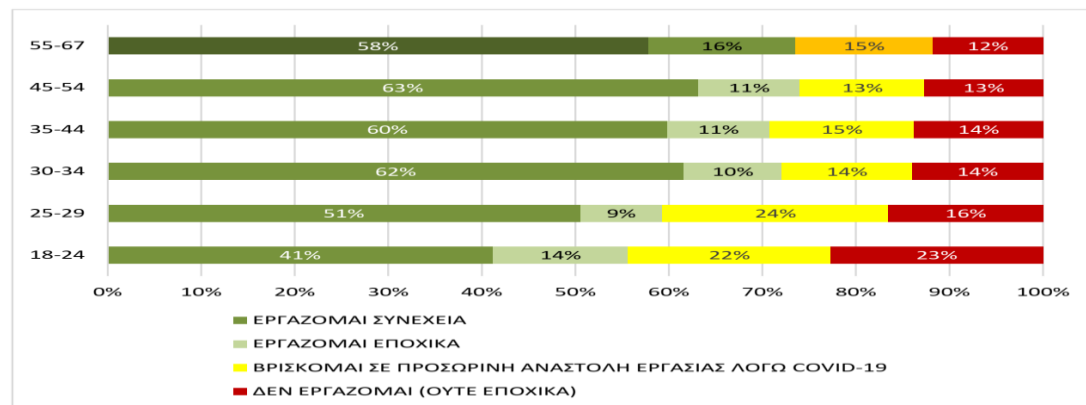

Γράφημα 5: Χρονικά διαστήματα ανεργίας

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Υπήρξε ραγδαία αύξηση της ανεργίας ειδικά μετά την έναρξη του δεύτερου κύματος της πανδημίας και συνακόλουθα τα νέα περιοριστικά μέτρα. Είναι χαρακτηριστικό ότι στην Περιφέρεια Κρήτης, η οποία ήταν η Περιφέρεια στην Ε.Ε. με την μεγαλύτερη αύξηση της ανεργίας, το 2020 έκλεισε με αύξηση της ανεργίας κατά 5,6% (από 12,3% το Δεκέμβριο του 2019 ανήλθε στο 17,9% το Δεκέμβριο του 2020). Ποσοστιαία μεταβολή της τάξεως δηλαδή του 45,5%, μέσα σε ένα χρόνο, ενώ τον Οκτώβρη η ποσοστιαία μεταβολή είχε ανέλθει στο 60.8% μέσα σε ένα χρόνο (ΕΛΣΤΑΤ 2021: 3).

Στο Γράφημα 6 αποτυπώνονται η συνεχής εργασία, η εποχική εργασία, η αναστολή εργασίας λόγω πανδημίας και η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα σύμφωνα με την ΕΑΔ2020.

Γράφημα 6: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

Η καταγραφή της εργασιακής κατάστασης ανά ηλικιακή ομάδα έχει μια σαφή διαφοροποίηση σε σχέση με το 2019. Εάν το 2019 σηματοδότησε μια κατάσταση αλλαγής, κατά την οποία η ανεργία υποχωρούσε εντονότερα για τις ηλικιακές ομάδες 30-44, αυτό σταμάτησε να ισχύει το 2020. Έτσι, για τις ηλικίες άνω των 30 φαίνεται να έχει επανέλθει μια σχεδόν ενιαία κατάσταση (με έντονη την αναστολή εργασίας αλλά και την ανεργία). Αντίθετα με την ενιαία εικόνα των ηλικιακών ομάδων άνω των 30 ετών, η κατάσταση στις νεότερες ηλικίες διαφοροποιείται αισθητά επί τα χείρω.

Ηλικιακή ομάδα 25-29: Σε αυτήν την ηλικιακή ομάδα καταγράφεται το μεγαλύτερο ποσοστό αναστολής εργασίας 24%. Η συνεχής εργασία υποχωρεί κατά ~9%. Η εποχική εργασία περιορίζεται στο 9% έναντι του 27% που καταγράφηκε το 2019. Τέλος, η ανεργία αυξάνεται κατά 3% σε σχέση με το 2019.

Ηλικιακή ομάδα 30-34: Η σταθερή εργασία υποχωρεί ~10% σε σχέση με το 2019 και περιορίζεται στο 62%. Η εποχική απασχόληση περιορίζεται στο 10%, μειωμένη κατά ~8%. Η αναστολή εργασίας ανέρχεται στο 14%, όσο και η ανεργία, η οποία αυξήθηκε κατά ~4,5% σε σχέση με το 2019.

Ηλικιακή ομάδα 35-44: Οι διαπιστώσεις είναι εντελώς ανάλογες με την προηγούμενη ηλικιακή ομάδα: μείωση της σταθερής εργασίας κατά ~10%, μείωση της εποχικής απασχόλησης κατά ~9%, αναστολή εργασίας στο 15% και αυξημένη ανεργία κατά ~3,5% σε σχέση με το 2019.

Ηλικιακή ομάδα 45-54: Η εικόνα δε διαφοροποιείται πολύ σε σχέση με τις προηγούμενες δύο ηλικιακές ομάδες.

Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού

- ✓ Κατά το χρόνο της έρευνας είχε γίνει αισθητή κάποια αλλαγή στα εισοδήματα, και με βάση τις τρέχουσες εξελίξεις είναι απολύτως αναμενόμενο να ενταθεί περαιτέρω η μείωση εισοδήματος. **Οι απολαβές μειώθηκαν (κατά τη διάρκεια των περιοριστικών μέτρων) για το 39% του εργατικού δυναμικού της Κρήτης.**
- ✓ **Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν καταγράφεται αυξημένο και είναι ιδιαίτερα υψηλό (24%).**
- ✓ Σε σχέση με την καταγραφή της ΕΑΔ2019, η κατάσταση το 2020 εμφανίζει μια μετατόπιση στην αρνητικότερη αίσθηση που βιώνει το ανθρώπινο δυναμικό. **Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλότερο από εκείνο της ΕΑΔ2019 (20%).**

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Δείκτης αυτοαπασχόλησης/οικογενειακής επιχείρησης

- ✓ Το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων παρουσιάζει σταθερότητα σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.
- ✓ Αντιθέτως, το ποσοστό των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους παρουσιάζει αύξηση και ταυτόχρονα παρατηρείται ίδιου μεγέθους μείωση του ποσοστού των προσωπικών/ ατομικών επιχειρήσεων. Το 2020 οι ατομικές/προσωπικές επιχειρήσεις εμφανίζουν υποχώρηση σε σχέση με τις επιχειρήσεις που απασχολούν προσωπικό
- ✓ Αυτό ενδέχεται να αποτυπώνει τη δυσκολία επιβίωσης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων και να σηματοδοτεί την εμφάνιση μιας τάσης μετατροπής των αυτοαπασχολούμενων σε υπαλλήλους.
- ✓ Συνεχίζει να παρατηρείται η γραμμική σχέση μεταξύ των ηλικιακών ομάδων και της επιχειρηματικότητας που όμως επιδεινώνεται για τις χαμηλότερες ηλικιακές ομάδες.

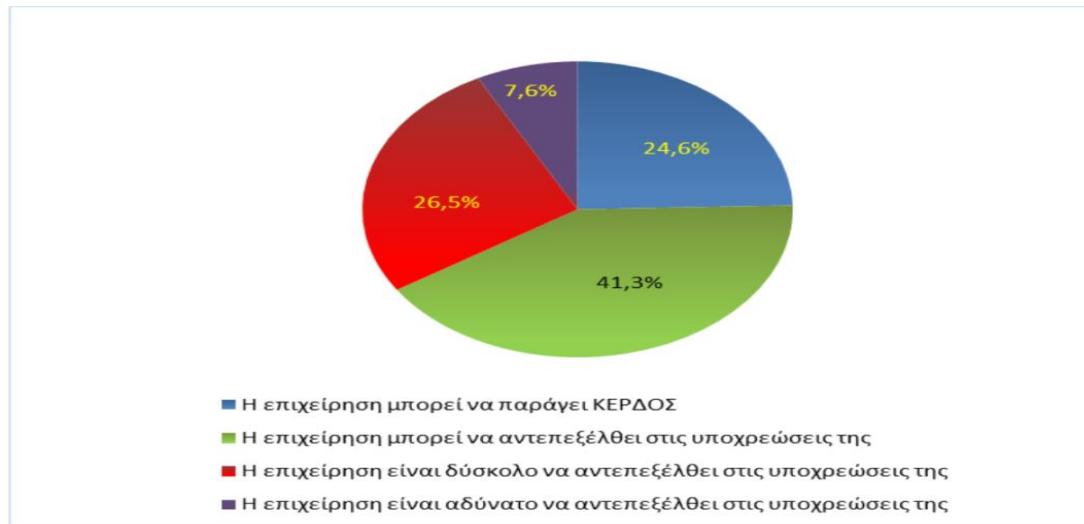
Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

- ✓ Παρατηρείται σοβαρή κάμψη της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων λόγω της μείωσης του ποσοστού των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν χωρίς να παράγουν κέρδος με αντίστοιχη αύξηση αυτών που επιβιώνουν οριακά και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Το 26,5% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι δυσκολεύονται να

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, δηλαδή η επιβίωσή τους είναι οριακή. Οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι είναι αδύνατον να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους άγγιξαν το 8%

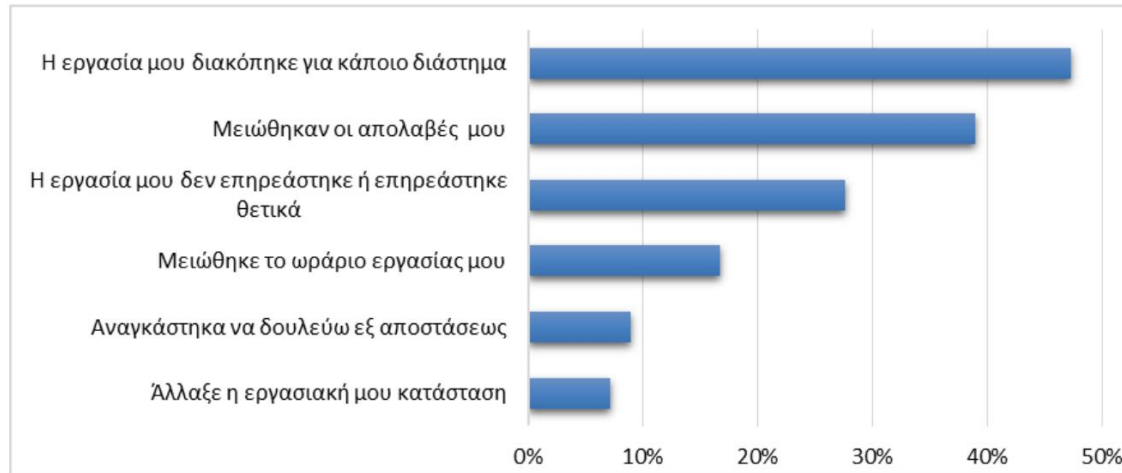
- ✓ Τα αποτελέσματα σε σχέση με την ΕΕ2019, δείχνουν σαφή κάμψη της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων λόγω της μείωσης του ποσοστού των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν χωρίς να παράγουν κέρδος με αντίστοιχη αύξηση αυτών που επιβιώνουν οριακά και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις. Παρακολουθώντας την αποτύπωση των τελευταίων ετών, οι επιχειρήσεις με σοβαρά προβλήματα φτάνουν το 33% για το 2020 έναντι του 17% το 2019.

Γράφημα 8: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων

Επιπτώσεις της πανδημίας στο εργατικό δυναμικό

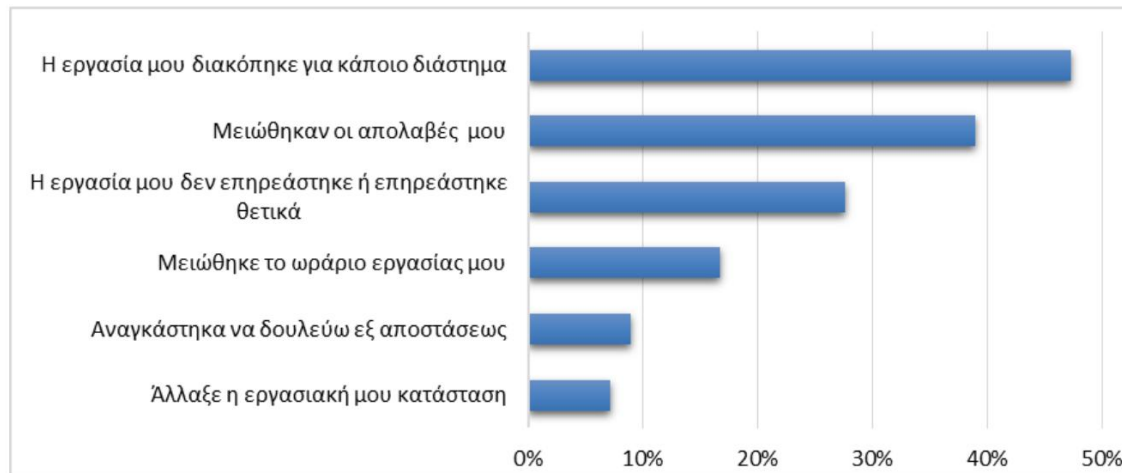
- ✓ Σύμφωνα με τα ευρήματα της ΕΑΔ2020 40 το 47% αναγκάστηκε να διακόψει την εργασία του για κάποιο διάστημα κατά την επιβολή των μέτρων.
- ✓ Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι, μετά το πρώτο κύμα της πανδημίας και το άνοιγμα της αγοράς εν όψει θερινής περιόδου, περίπου το 1/3 από εκείνους που είχαν τεθεί σε κατάσταση αναστολής εργασίας δεν επανέκαμψαν στη θέση τους.
- ✓ Η κατηγορία επαγγέλματος που φαίνεται να έχει δεχθεί το μεγαλύτερο πλήγμα είναι οι *απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές*, με ποσοστό 30% να μην έχουν επιστρέψει στις εργασίες τους, ενώ αντίστοιχα είναι και τα αποτελέσματα για τον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* με 35%
- ✓ Στο Γράφημα 9 επίσης καταγράφεται ότι για περίπου 1 στους 5 εργαζομένους (17%) μειώθηκε το ωράριο εργασίας τους, γεγονός που συνδέεται άμεσα και με την μείωση των απολαβών του εργατικού δυναμικού.

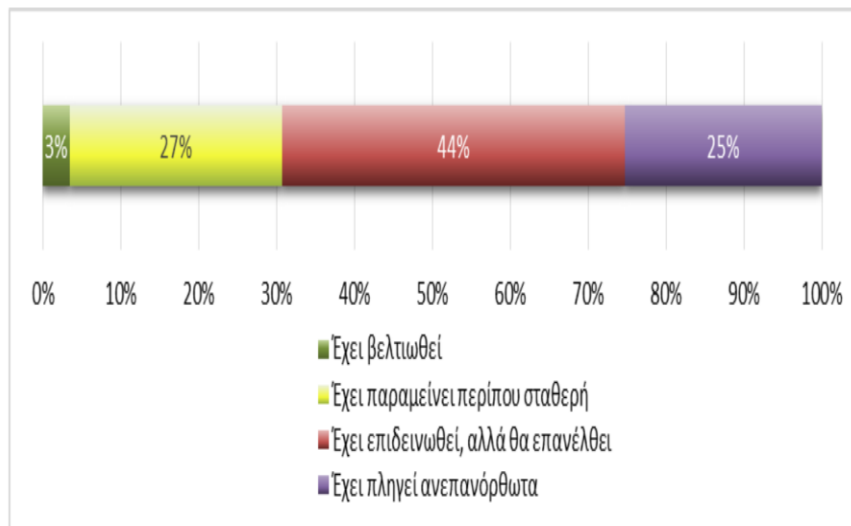
Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

- ✓ Σύμφωνα με το Γράφημα 10, κατά την περίοδο των περιοριστικών μέτρων **φαίνεται ότι οι απολαβές μειώθηκαν για το 39% του εργατικού δυναμικού της Κρήτης.**
- ✓ Το παραπάνω γράφημα φαίνεται ότι η μείωση απολαβών ήταν ευρύτερη στους αυτοαπασχολούμενους/επιχειρηματίες με ή χωρίς προσωπικό.
- ✓ Μεταξύ των αυτοαπασχολούμενων που έχουν προσωπικό η μείωση άγγιξε τους 6 στους 10.
- ✓ Από τους αυτοαπασχολούμενους χωρίς προσωπικό επηρεάστηκε το 55%. Γ
- ✓ Για τους μισθωτούς η μείωση απολαβών επηρέασε το 20%. Αυτό ενδεχομένως οφείλεται και στα επιδοματικά μέτρα στήριξης που ελήφθησαν.
- ✓ Επομένως, τα πρώτα μέτρα αντιμετώπισης της πανδημίας έπληξαν κυρίως τους αυτοαπασχολούμενους και, ενδεχομένως, τους εργαζόμενους σε οικογενειακές επιχειρήσεις.

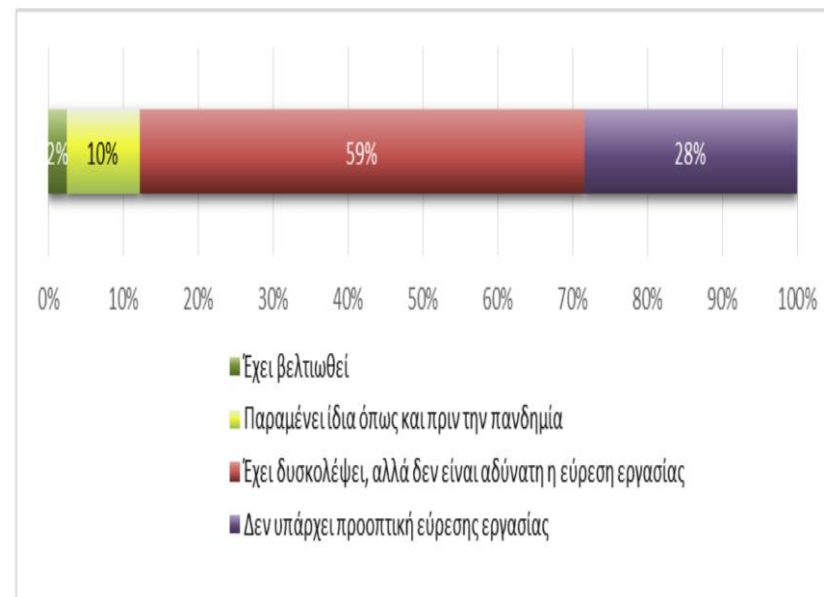

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

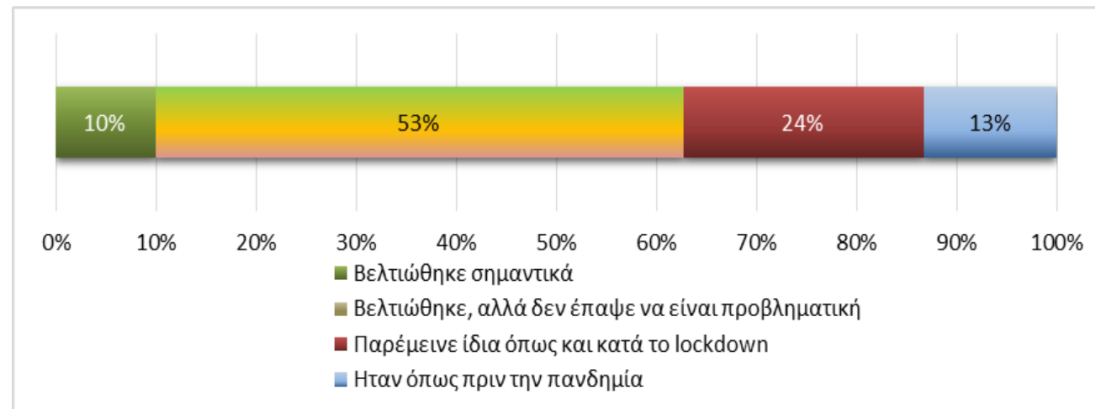
- ✓ 1 στους 4 εργαζόμενους πιστεύει ότι η θέση του έχει πληγεί ανεπανόρθωτα, ενώ συνολικά έχει επιδεινωθεί η θέση περίπου 70% του εργατικού δυναμικού της Κρήτης.
- ✓ Επίσης, περίπου 9 στους 10 ανέργους θεωρούν ότι η προοπτική εύρεσης εργασίας έχει δυσκολέψει ή έχει γίνει ακατόρθωτη.
- ✓ Η κατηγορία επαγγέλματος που φαίνεται να έχει δεχθεί το μεγαλύτερο πλήγμα είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές.
- ✓ Επίσης, σε ένα ποσοστό 40% οι επιχειρήσεις της Κρήτης μείωσαν τον αριθμό των εργαζομένων τους και αντίστοιχα και το μισθολογικό κόστος.

Γράφημα 15 : Γνώμη εργατικού δυναμικού για την επίπτωση του COVID-19 στους εργαζομένους και στη θέση τους στην αγορά εργασίας

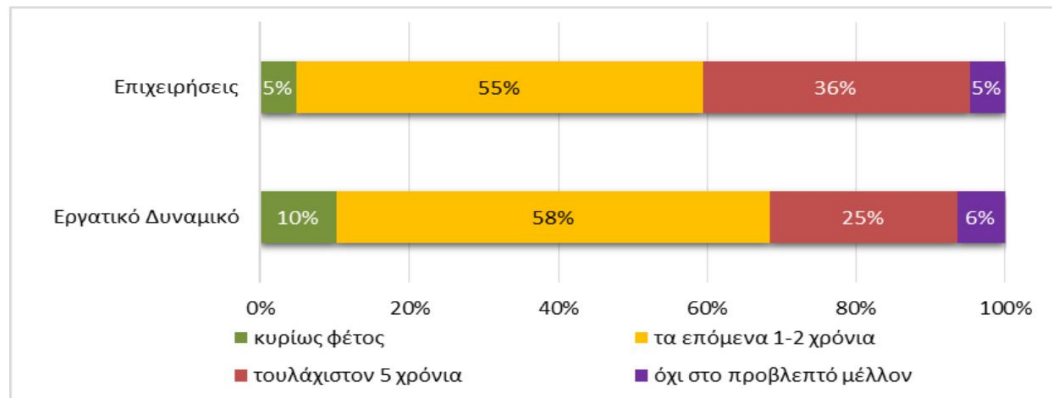
Γράφημα 16 : Γνώμη ανέργων για τις προοπτικές εύρεσης εργασίας – H01005

Γράφημα 18 : Οικονομική κατάσταση της επιχείρησης μετά την άρση του lockdown – H02002

- ✓ Το 53% ανέφεραν ότι, μετά την άρση των μέτρων της πρώτης φάσης της πανδημίας, η κατάστασή τους βελτιώθηκε, αλλά δεν έπαψε να είναι προβληματική.
- ✓ Το 24% δήλωσε ότι η κατάστασή του παρέμεινε το ίδιο προβληματική όπως και κατά την ισχύ των μέτρων, ενώ το 13% δήλωσε ότι δεν επηρεάστηκε από τα μέτρα για την πανδημία.
- ✓ Δεδομένων και των άλλων σχετικών ευρημάτων της ΕΕ2020, και καθώς για 9 στις 10 επιχειρήσεις μειώθηκε ο τζίρος τους σε σχέση με το 2019, τα αποτελέσματα κατατείνουν σε μια πολύ κακή οικονομική κατάσταση περίπου του ενός τρίτου των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Κρήτη.

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Γράφημα 20: Γνώμη για τις προοπτικές της οικονομίας της Κρήτης - Η03001

Στο γράφημα αποτυπώνεται σύμπτωση στη γενική εκτίμηση για τις προοπτικές της οικονομίας της Κρήτης. Η πλειονότητα του εργατικού δυναμικού (68%) αλλά και των επιχειρήσεων (60%) εκτιμά ότι η κρίση της πανδημίας θα επηρεάσει την οικονομία της Κρήτης το 2020 ή και τα επόμενα ένα με δύο χρόνια. Σοβαρή διαφορά αποτυπώνεται μεταξύ εργατικού δυναμικού και επιχειρήσεων στο ποσοστό που απηχεί η γνώμη ότι η κρίση θα επηρεάσει την οικονομία για περίοδο τουλάχιστον 5 ετών. Στις επιχειρήσεις το ποσοστό αυτό είναι κατά 11% μεγαλύτερο.

Καταληκτικά: Η κατάσταση στην αγορά εργασίας της Κρήτης δείχνει να έχει διαταραχθεί σοβαρά λόγω των επιπτώσεων της πανδημίας. Μετά από μια περίοδο ισχνης βελτίωσης που καταγράφηκε τα προηγούμενα χρόνια, το 2020 διαπιστώνεται επιδείνωση των οικονομικών μεγεθών και των συνθηκών στην αγορά εργασίας και εκτίναξη της ανεργίας. Τα χαρακτηριστικά της νέας κρίσης είναι διαφορετικά, καθώς πλήττονται ακόμη και κλάδοι όπως η εστίαση και ο τουρισμός, που είχαν αντεπεξέλθει στην χρηματοοικονομική κρίση της προηγούμενης δεκαετίας και σημείωναν θετικές επιδόσεις. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που αποτελούν την συντριπτική πλειονότητα, φαίνεται ότι πλήττονται αφενός λόγω των περιοριστικών μέτρων της πανδημίας και αφετέρου λόγω δομικών προβλημάτων που διευρύνθηκαν με την πανδημία. Μάλιστα, για αρκετές από αυτές οι προοπτικές εμφανίζονται ιδιαίτερα δυσόιωνες. Παρατηρείται αύξηση της ευαλωτότητας (επιδείνωση κατάστασης-δυσκολία εύρεσης εργασίας) του εργατικού δυναμικού, σε σχέση με το 2019. Επιπροσθέτως παρατηρείται ότι μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού συνέχισε να βρίσκεται για μεγάλο διάστημα σε καθεστώς αναστολής εργασίας, πράγμα που εντείνει ακόμα περισσότερο την ευαλωτότητα και την

επισφάλεια του εργατικού δυναμικού. Η ανεργία αυξάνεται και, λόγω των προβλημάτων του επιχειρηματικού κόσμου, η εξέλιξή της τα επόμενα χρόνια καθίσταται εντελώς απρόβλεπτη (για όλα τα ευρήματα της Ετήσιας Έκθεσης για το 2020 του Περιφερειακού Μηχανισμού βλ. αναλυτικά: http://mpacrete.soc.uoc.gr/wp-content/uploads/2021/04/Deliverable_2_4_final_web.pdf).

3.2. Η Αγορά Εργασίας το 2021 (σύνοψη ευρημάτων του Π.2.5.)

Για το 2021 παρατηρήθηκε υποχώρηση των επιπτώσεων, αλλά σε καμιά περίπτωση δεν επετεύχθη πλήρης ανάκαμψη.

Η εργασιακή κατάσταση της προσωρινής αναστολής εργασίας λόγω πανδημίας περιορίστηκε σημαντικά σε σχέση με το 2020, αλλά ταυτόχρονα η ανεργία παρουσίασε σημαντική αύξηση, στο Β΄ Τρίμηνο του 2021, με τις γυναίκες, τους νέους έως 30 ετών και τους μεγαλύτερους σε ηλικία να πλήττονται περισσότερο.

Οι επιχειρήσεις της Κρήτης φάνηκαν να ανακάμπτουν, όμως, στην πλειονότητά τους, απέχουν από τα επίπεδα του 2019. Τα μέτρα που λήφθηκαν για την ανάσχεση των επιπτώσεων της πανδημίας φαίνεται ότι κάλυψαν τα 2/3 των επιχειρήσεων, με κύρια ωφελούμενες εκείνες του τουρισμού και της εστίασης. Για μεγάλο μέρος των επιχειρήσεων μεταξύ εκείνων που ενισχύθηκαν, τα μέτρα στήριξης κρίθηκαν ελλιπή έως καθόλου αποδοτικά. Σε κάθε περίπτωση, για τη βελτιωμένη οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων δεν είναι δυνατόν να αγνοηθεί η επίδραση των μέτρων και μένει να καταδειχθεί στο μέλλον αν η ανάκαμψη είναι μόνιμου χαρακτήρα.

Το 2021 διαφαίνεται μιας τάσης συρρίκνωσης των μικρών/οικογενειακών επιχειρήσεων και μετατροπή αυτού του τύπου των επιχειρηματιών σε υπαλλήλους μεγαλύτερων επιχειρήσεων ή ανέργους. Αυτή η παρατήρηση φαίνεται να εντάσσεται σε μια γενικότερη συρρίκνωση των μικρομεσαίων ατομικών και οικογενειακών επιχειρήσεων προς όφελος των επιχειρήσεων με περισσότερους εργαζόμενους.

- Δείκτης Απασχολησιμότητας και ανεργίας
  - Η αναστολή της εργασίας φαίνεται να περιορίζεται αισθητά και παραμένει για τους πιο υψηλόβαθμους/υψηλά αμειβόμενους υπαλλήλους. Ο περιορισμός της αναστολής εργασίας δεν συνεπάγεται την πλήρη αποκατάσταση των θέσεων εργασίας.
  - Η εποχική εργασία επανακάμπτει, κυρίως λόγω της επαναλειτουργίας των επιχειρήσεων εστίασης και τουρισμού.
  - Η ανεργία αυξάνεται στο Β΄ Τρίμηνο του 2021, πράγμα που σημαίνει ότι η πανδημία έχει οδηγήσει σε απώλεια θέσεων εργασίας. Πλήττει περισσότερο τις γυναίκες, τους νέους μέχρι 30 ετών και εκείνους που είναι στο τέλος του εργασιακού τους βίου. Ωστόσο παρατηρείται μια σημαντική μείωση της ανεργίας το Γ΄ Τρίμηνο του 2021, οπότε και η ανεργία στην Κρήτη

μειώνεται στο 10,3%, από 16,2% το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο¹ (βλ. ΕΛΣΤΑΤ 2021α: 4 και ΕΛΣΤΑΤ 2021β: 4). Η σημαντική αυτή μείωση της ανεργίας μπορεί να αποδοθεί στην άρση πολλών περιοριστικών μέτρων, στην επανεκκίνηση της οικονομίας και στην καλή τουριστική περίοδο (δεδομένου ότι αρκετοί εργαζόμενοι στην Κρήτη εργάζονται εποχικά στον τουριστικό τομέα). Ωστόσο οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η εποχική εργασία αποτελεί επισφαλή μορφή απασχόλησης και δεν υποκαθιστά την πλήρη απασχόληση.

- Οι αλλοδαποί παρουσιάζουν διπλάσιο ποσοστό σε σχέση με τους Έλληνες στην αναστολή εργασίας ενώ τα ποσοστά ανεργίας των αλλοδαπών δεν διαφέρουν από εκείνα των Ελλήνων.
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού
  - Καταγράφεται βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του εργατικού δυναμικού για τα εισοδήματα που απέκτησαν την προηγούμενη χρονιά (2020), ενώ οι μισοί εξ αυτών δηλώνουν ότι μειώθηκαν οι απολαβές τους λόγω της πανδημίας. Η αντινομία αυτών των απαντήσεων μπορεί να εξηγηθεί μόνο μέσω των επιδοματικού χαρακτήρα ενισχύσεων που δόθηκαν για την ανάσχεση των επιπτώσεων της πανδημίας.
  - Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν μειώθηκε σημαντικά.
- Δείκτης αυτοαπασχόλησης/οικογενειακής επιχείρησης
  - Η επιχειρηματικότητα παρουσιάζει σαφή υποχώρηση σε σχέση με τη μισθωτή εργασία.
  - Το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων παρουσιάζει αισθητή μείωση σε σχέση με τα προηγούμενα χρόνια.
  - Αντιθέτως, το ποσοστό των επιχειρήσεων με έναν ή περισσότερους εργαζομένους παρουσιάζει αύξηση, επιβεβαιώνοντας την τάση ενίσχυσής τους έναντι των ατομικών και οικογενειακών επιχειρήσεων.

---

¹ ΕΛΣΤΑΤ (2021α), *ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ: Β' τρίμηνο 2021 (Δελτίο Τύπου)*. Πειραιάς: ΕΛΣΤΑΤ, 16/09/2021 και ΕΛΣΤΑΤ (2021β), *ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ: Γ' τρίμηνο 2021 (Δελτίο Τύπου)*. Πειραιάς: ΕΛΣΤΑΤ, 23/12/2021

- Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
  - Παρατηρείται σαφής και δυναμική ανάκαμψη της κατάστασης των επιχειρήσεων σε όλους τους κλάδους και μείωση του ποσοστού των επιχειρήσεων που δεν μπορούν να επιβιώσουν.
  - Παρά την ανάκαμψη, 7 στις 10 επιχειρήσεις δήλωσαν ότι μειώθηκε ο τζίρος τους και δεν έχει επανέλθει στα επίπεδα πριν την πανδημία. Σε αντιστοιχία με τα εισοδήματα του εργατικού δυναμικού, η αντινομία αυτών των απαντήσεων των επιχειρήσεων μπορεί να εξηγηθεί μόνο μέσω των επιδοματικού χαρακτήρα ενισχύσεων που δόθηκαν για την ανάσχεση των επιπτώσεων της πανδημίας.
- Δείκτης επίδρασης της πανδημίας COVID 19
  - Για περίπου το 50% του εργατικού δυναμικού μειώθηκαν οι απολαβές και η εργασία του μειώθηκε για κάποιο διάστημα. Ένα ποσοστό της τάξης του 22% αναφέρει ότι τα εισοδήματα του έχουν πληγεί καιρως και δεν θα μπορέσει να ανακάμψει.
  - Μεταξύ των ανέργων, 6 στους 10 θεωρούν ότι οι συνθήκες έχουν χειροτερέψει ως προς την εύρεση εργασίας.
  - Συνεχίζει να παρατηρείται αυξημένη ευαλωτότητα (επιδείνωση κατάστασης-δυσκολία εύρεσης εργασίας) του εργατικού δυναμικού, παρόλο που η οικονομική κατάσταση του φαίνεται βελτιωμένη σε σχέση με το 2020.
  - Αναφορικά με τις επιχειρήσεις, 7 στις 10 δήλωσαν ότι μειώθηκε ο τζίρος τους και δεν έχει επανέλθει στα επίπεδα πριν την πανδημία.
  - Τα 2/3 των επιχειρήσεων της Κρήτης έλαβαν κάποιου είδους οικονομική ενίσχυση για ανάσχεση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας. Παρ' όλα αυτά, 4 στις 10 επιχειρήσεις που ενισχύθηκαν, κρίνουν τα μέτρα ελλιπή ή καθόλου αποδοτικά.
  - Το 20% των επιχειρήσεων μείωσαν τον αριθμό των εργαζομένων τους και αντίστοιχα και το μισθολογικό κόστος.
  - Σαφώς διαφορετικές οι εκτιμήσεις του εργατικού δυναμικού και των επιχειρήσεων σε σχέση με το χρόνο ανάκαμψης της οικονομίας της Κρήτης. Οι επιχειρήσεις εμφανίζονται πολύ πιο αισιόδοξες έναντι του εργατικού δυναμικού που ενδέχεται να επηρεάζεται από τις συνθήκες ευαλωτότητας που βιώνει.

4. Κατάρτιση και Δεξιότητες στην Κρήτη & Συνοπτική Αξιολόγηση της 1^{ης} Αναπροσαρμογής του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη του 2019

Με βάση τα ευρήματα της Έρευνας για την Αγορά Εργασίας το 2020 και την αντίστοιχη του 2021, προκύπτουν σειρά ενδιαφερόντων συμπερασμάτων για την Κατάρτιση και τις ανάγκες σε δεξιότητες, που μπορούν να συνοψισθούν ως ακολούθως:

Ως προς το **δείκτη ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων**: διαπιστώνεται από την έρευνα του 2020 και του 2021 και συνακόλουθα από την σχετική διάγνωση αναγκών σε δεξιότητες, η ταύτιση ανάμεσα στην γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας σχετικά με τις ανάγκες τους για χαρακτηριστικά και δεξιότητες συνεχίζει να επιβεβαιώνεται. **Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων εξακολουθούν να είναι οι τομείς που παρατηρείται η μεγαλύτερη ανάγκη βελτίωσης.**

- ✓ Διαφαίνεται επίσης μια οριακή αύξηση των επιχειρήσεων που καταρτίζουν το προσωπικό τους, η συνεχιζόμενη κατάρτιση των εργαζομένων δεν θεωρείται ότι αποτελεί άμεση ανάγκη για τις περισσότερες επιχειρήσεις της Κρήτης.
- ✓ Συνεχίζει να καταγράφεται αρνητική άποψη των ανέργων για το κατά πόσο τα υφιστάμενα προγράμματα κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν στην εξεύρεση εργασίας. **Ωστόσο τόσο οι άνεργοι όσο και οι εργαζόμενοι και οι επιχειρήσεις είναι ιδιαίτερα θετικοί ως προς τα νέα αντικείμενα κατάρτισης που προτείνονται από τον περιφερειακό Μηχανισμό και εδράζονται στη διάγνωση αναγκών.**

Επίσης συγκεντρωτικά, στην Έρευνα Επιχειρήσεων (ΕΕ) του 2020 παρατηρούμε ότι έχουν αυξηθεί οι επιχειρήσεις που παρέχουν κάποιου είδους εκπαίδευση ή κατάρτισης στους εργαζόμενους τους σε σχέση με την ΕΕ2019. Αξίζει να αναφερθεί ότι διαχρονικά παρατηρούμε χωρίς καμιά μεταβολή (ΕΕ2017, ΕΕ2018, ΕΕ2019 και ΕΕ2020), ότι τα τρία συχνότερα αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης και το 2020 και 2021 είναι οι κατηγορίες:

Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία.

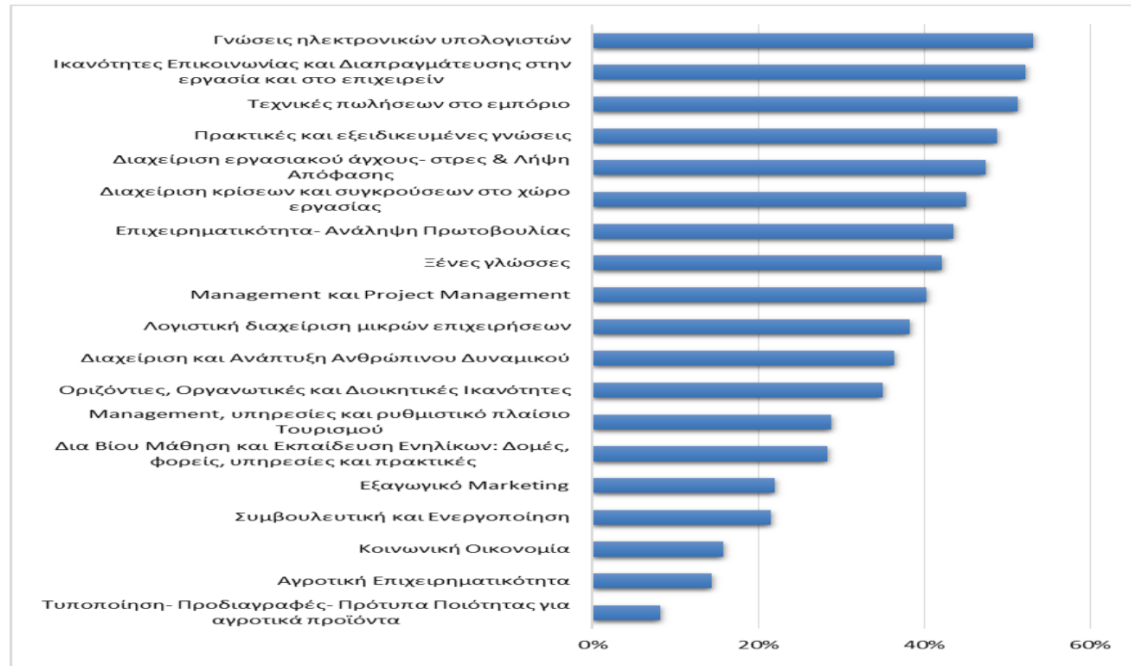
Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία

Υπολογιστές/Πληροφορική

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Επιπρόσθετα, το 54% των επιχειρήσεων που επρόκειτο να προσλάβουν εργαζόμενους στο άμεσο μέλλον αποφαινεται ότι η κατάρτιση έχει θετική επίδραση στην αξιολόγηση του. Καταδεικνύεται λοιπόν η σημασία της στοχευμένης και βασισμένης σε διάγνωση αναγκών (needs-assessment-based) κατάρτισης για την απασχολησιμότητα του εργατικού δυναμικού.

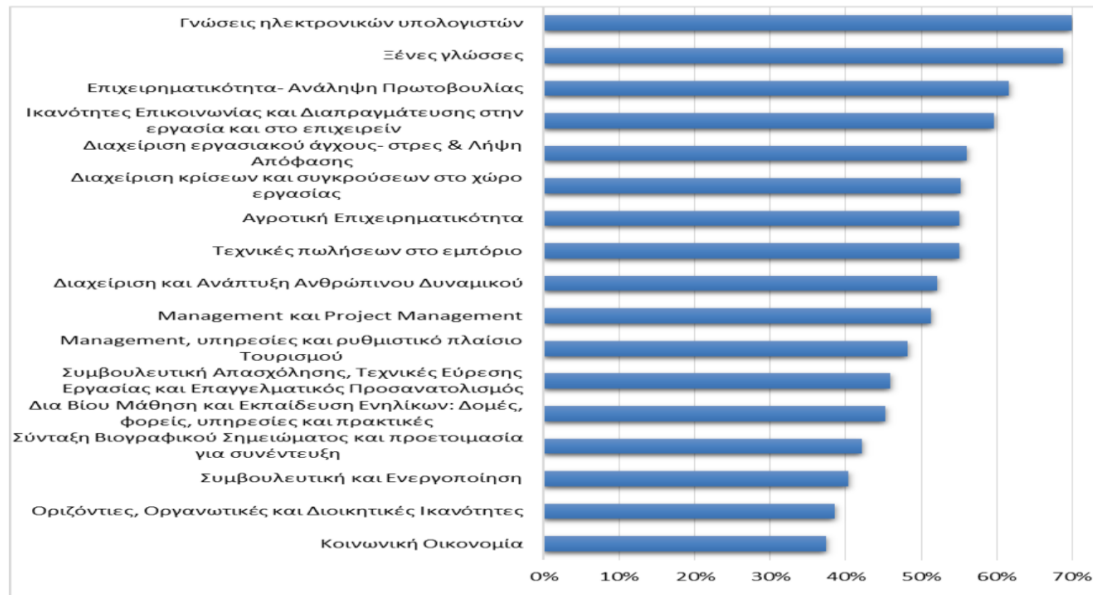
Γράφημα 1: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

Οι ψηφιακές δεξιότητες συνεχίζουν να θεωρούνται (όπως και στις προηγούμενες ετήσιες έρευνες του Περιφερειακού Μηχανισμού) από τις πλέον αναγκαίες τόσο για το εργατικό δυναμικό όσο και για τις επιχειρήσεις, όπως προκύπτει από τους Πίνακες:

Οι δεξιότητες γνώσης Η/Υ (και συνακόλουθα οι ψηφιακές δεξιότητες) βρίσκονται στην πρώτη θέση της επιλογής των Επιχειρήσεων που συμμετείχαν στην ΕΕ2020 (53%). Ακολουθούν τα αντικείμενα σχετικά με **ικανότητες επικοινωνίας και οι δεξιότητες σχετικά με πωλήσεις**, απόρροια του μεγέθους του κλάδου του εμπορίου στην Περιφέρεια Κρήτης. Υπάρχει επίσης υψηλή προτίμηση για **Πρακτικές και εξειδικευμένες γνώσεις**, και ακολουθούν η **Διαχείριση του εργασιακού άγχους**, η **Διαχείριση κρίσεων** και γνώσεις **Επιχειρηματικότητας**.

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Αξίζει να σημειωθεί ότι τα αποτελέσματα της Έρευνας Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΑΔ) του 2020 και του 2021 είναι παρόμοια με αυτά της ΕΑΔ2019. Όπως και στις ΕΑΔ2016, 2017, 2018 και 2019 το μεγαλύτερο ενδιαφέρον συνεχίζουν να προσελκύουν οι *Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών* και ακολουθούν οι *Ξένες γλώσσες*, *Επιχειρηματικότητα* και οι *Δεξιότητες επικοινωνίας*. Μεγάλο ενδιαφέρον συγκέντρωσαν οι: *Διαχείριση εργασιακού άγχους-στρες & Λήψη Απόφασης* και η *Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο*. Επίσης, από την ΕΑΔ2020 διαφαίνεται ενδιαφέρον για την *Αγροτική Επιχειρηματικότητα*. Σε αντίθεση με την ΕΑΔ 2019, όπου το αντικείμενο αυτό είχε την μεγαλύτερη αρνητική αντιμετώπιση, στην ΕΑΔ2020 φαίνεται ότι το ~55% του ανθρώπινου δυναμικού το επιζητά και θα το παρακολουθούσε.

Γράφημα 2: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

Για το 2021 ως προς το δείκτη ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων:

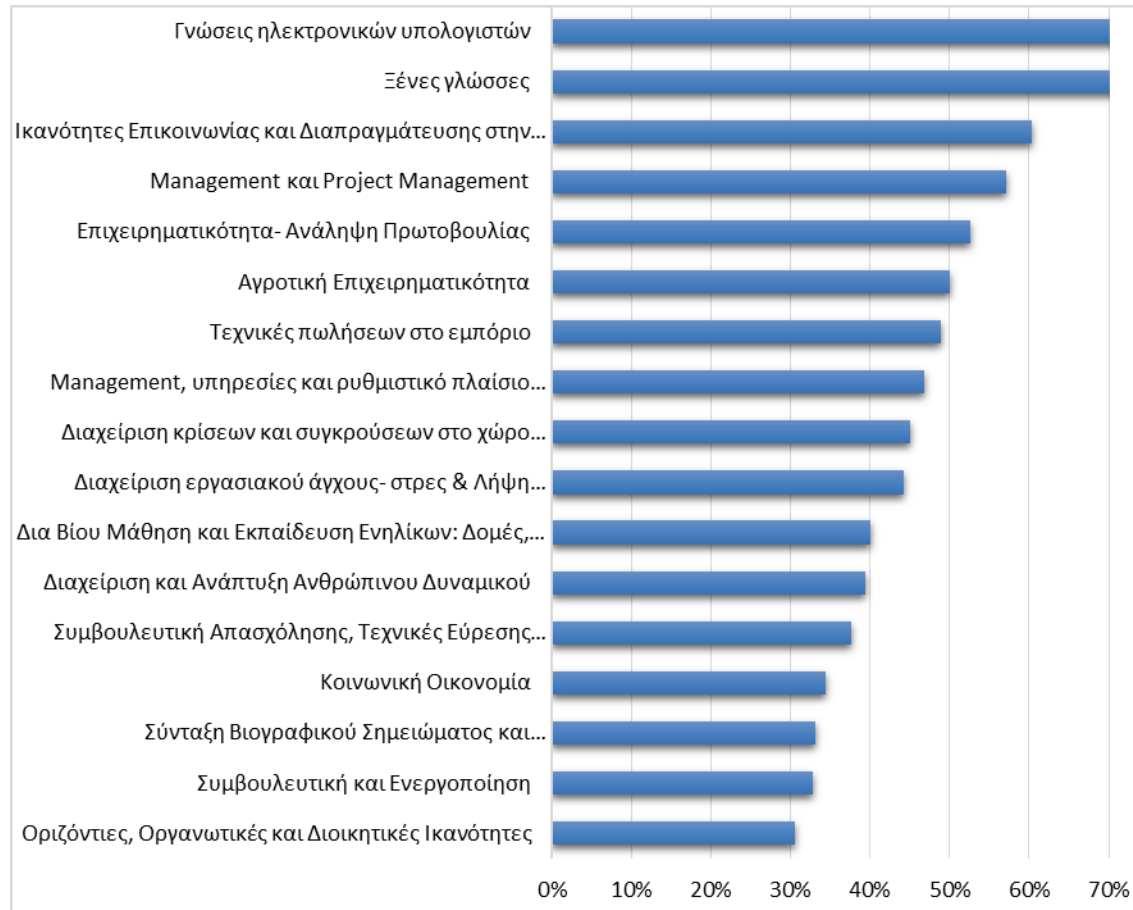
- Η εικόνα παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη σε σχέση με αυτήν του 2020, με την επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, την ψηφιακή ικανότητα, τη πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και τη διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων να είναι οι τομείς που παρατηρούνται οι περισσότερες αρνητικές αξιολογήσεις των υφιστάμενων προσόντων του εργατικού δυναμικού (δηλαδή ελλείψεις και συνακόλουθα ανάγκες σε επιμόρφωση).
- Συνεχίζεται η αύξηση της αυτό-εκτίμησης των προσόντων του εργατικού δυναμικού που καταγράφηκε το 2020. Η πιθανή εξήγηση είναι ότι το εργατικό δυναμικό πιστεύει πως, στις παρούσες ιδιαίζουσες συνθήκες της πανδημίας, οι ικανότητές του, παρ' ότι επαρκείς, δεν μπορούν να παίξουν καθοριστικό ρόλο.

Στο Γράφημα 3 παρουσιάζεται η γνώμη του εργατικού δυναμικού, το 2021, σχετικά με τα **αντικείμενα μελλοντικών προγραμμάτων κατάρτισης**.

Τα αντικείμενα προέκυψαν από τις ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες που προηγήθηκαν (Παραδοτέα 1.2, 1.3, 1.4, 1.5 και 2.3), αλλά και από τα ευρήματα του Παραδοτέου 3.1 και 3.2. Επιπλέον, σε συνέχεια της διαβούλευσης που επακολούθησε με φορείς της Περιφέρειας Κρήτης και στο πλαίσιο του Παραδοτέου 3.3 προστέθηκαν επιπλέον τα παρακάτω αντικείμενα:

- *Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση*
- *Διαχείριση εργασιακού άγχους-στρες & Λήψη Απόφασης*
- *Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές Εύρεσης Εργασίας και Επαγγελματικός Προσανατολισμός*

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Γράφημα 3: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

Τα αποτελέσματα της ΕΑΔ2021 είναι παρόμοια με αυτά της ΕΑΔ2020 με μικρές διαφοροποιήσεις. Όπως και στις ΕΑΔ2016, 2017, 2018, 2019 και 2020 το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι *Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών* και ακολουθούν οι *Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία*, οι δεξιότητες για *Management και Project Management* και οι *Δεξιότητες Επιχειρηματικότητας*.

Στην ΕΕ2021, υψηλό συνεχίζει να είναι το ενδιαφέρον για *Γνώσεις και δεξιότητες Αγροτική Επιχειρηματικότητα*. Σε αντίθεση με την ΕΕ2021 (6.4.1) όπου το αντικείμενο αυτό είχε την μεγαλύτερη αρνητική αντιμετώπιση, στην ΕΑΔ2020 φαίνεται ότι το ~50% του ανθρώπινου δυναμικού το επιζητά και θα το παρακολουθούσε.

Αντίστοιχα με την ΕΕ2020, στην ΕΕ2021 μεγάλο ενδιαφέρον συγκέντρωσαν οι *Διαχείριση εργασιακού άγχους-στρες & Λήψη Απόφασης* και η *Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο*.

Πιο περιορισμένο (αλλά πάνω από 30%) ενδιαφέρον καταγράφηκε για δεξιότητες σχετικά με τα αντικείμενα κατάρτισης *Οριζόντιες, Οργανωτικές και Διοικητικές Ικανότητες* και για την *Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση*.

Καθίσταται σαφές από όλα τα προαναφερθέντα, ότι τα αποτελέσματα ως προς την αξιολόγηση των νέων αντικειμένων που προτείνονται από τον Περιφερειακό Μηχανισμό, το 2020 και το 2021 (όπως και στην Έκθεση του 2019) για κατάρτιση είναι ιδιαίτερα θετικά, δηλαδή τόσο οι επιχειρήσεις όσο και το εργατικό δυναμικό ενδιαφέρονται ιδιαίτερα για τα επικαιροποιημένα αντικείμενα κατάρτισης που έχουν προταθεί από τον Περιφερειακό Μηχανισμό προς υλοποίηση. Οι δεξιότητες επικοινωνίας, οι ικανότητες και γνώσεις που σχετίζονται με το *Management* και *Project Management*, οι *Δεξιότητες Επιχειρηματικότητας* (και ιδίως αναφορικά με την αγροτική επιχειρηματικότητα) και η *Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στον εργασιακό χώρο* βρίσκονται στις υψηλότερες θέσεις ζήτησης. Η μόνη θεματική ενότητα η οποία δεν αξιολογήθηκε θετικά και δεν θεωρείται απαραίτητη ούτε από τις επιχειρήσεις, ούτε από το ανθρώπινο δυναμικό είναι η *Θεματική Ενότητα για το Κοινωνικό Κράτος και την Κοινωνική Πολιτική*.

Πέραν της επίμονης θετικής απόκρισης (τόσο από το εργατικό δυναμικό όσο και από τις επιχειρήσεις) σε όλα (πλην ενός) τα προτεινόμενα αντικείμενα κατάρτισης- reskilling, με βάση το αρχικό Π.Ε.3.1. και εν συνεχεία το Π.Ε.3.2., τόσο από τις έρευνες για την Αγορά Εργασίας το 2020 και το 2021 όσο και από την υλοποίηση του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα προκύπτουν ξεκάθαρα και οι ανάγκες για κατάρτιση σε μια σειρά από θεματικές ενότητες- αντικείμενα και συγκεκριμένα τα κάτωθι, μεταξύ άλλων και για να καλυφθούν με εξειδικευμένο τρόπο τόσο η ανάγκη σε ζητήματα διοίκησης επιχειρήσεων- *management* (ζητήματα που πλέον με το νέο επικαιροποιημένο πρόγραμμα *reskilling* ενσωματώνονται περαιτέρω εξειδικευμένα σε αρκετά modules) και εξειδικευμένα ζητήματα οικονομίας όπως η *κοινωνική οικονομία* (που ενδυναμώνεται στην Ελλάδα ως προοπτική) όσο και οι ανάγκες για πρακτικές και εξειδικευμένες γνώσεις σε κρίσιμους τομείς οικονομικής δραστηριότητας (πρωτογενής τομέας, τουρισμός, εμπόριο-πωλήσεις και αγροτικός τομέας):

1. Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας (που προκύπτει από την ενοποίηση και τροποποίηση του περιεχομένου των ενοτήτων 6 και 12 του Π.Ε.3.2. και από την υλοποίηση του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα, με βάση το σχετικό υλικό του Δρ Κυριάκου Κώτσογλου)

2. Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα (που προέκυψε από την υλοποίηση του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα, με βάση το σχετικό υλικό του Καθηγητή Φίλιππου Βερβερίδη)

Συνακόλουθα, αντικαθίστανται 2 θεματικές ενότητες του 1^{ου} Επικαιροποιημένου Προγράμματος (ΠΕ.3.2) και συγκεκριμένα η **6** «Διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας» και η **12** «Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

Στο σημείο αυτό επιθυμούμε να ευχαριστήσουμε θερμά τους Καθηγητή Φίλιππο Βερβερίδη (ΕΛΜΕΠΑ), Δρ Κυριάκο Κώτσογλου (Περιφέρεια Κρήτης), Επ. Καθηγητή Κωστή Μανασάκη (Πανεπιστήμιο Κρήτης) και Δρ Βαγγέλη Ταλιούρη (ΕΛΜΕΠΑ), που μας διέθεσαν (για τις ανάγκες των Ενοτήτων 6, 11, 14 και 15) το μαθησιακό υλικό, που ανέπτυξαν στο πλαίσιο του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (ΚΑ 10893) και συνακόλουθα συνέβαλλαν καθοριστικά στην επικαιροποίηση του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling.

Με βάση τα προαναφερθέντα, προτείνεται στην Περιφέρεια, στην περίπτωση που προχωρήσει στην εφαρμογή του προτεινόμενου 2^{ου} Επικαιροποιημένου- Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος- Πλαισίου Κατάρτισης- Reskilling να λάβει μέριμνα τόσο οι υπηρεσίες που θα εμπλακούν στην υλοποίηση όσο και οι ενδεχόμενοι ανάδοχοι να διασφαλίσουν την πιστοποίηση της παρεχόμενης Κατάρτισης, είτε μέσω του ΕΟΠΠΕΠ είτε μέσω των ΚΕΔΙΒΙΜ Πανεπιστημίων είτε άλλων σχετικών φορέων και διαδικασιών πιστοποίησης.

Συνοψίζοντας: Λαμβάνοντας υπόψη όλα τα προαναφερθέντα το παρόν προτεινόμενο 2^ο Επισημοποιημένο- Αναπροσαρμοσμένο Πρόγραμμα- Πλαίσιο Κατάρτισης- Reskilling διατηρεί (αλλά επικαιροποιεί και ενίοτε τροποποιεί το περιεχόμενο) τις 15 θεματικές ενότητες (modules) του 1^{ου} Επικαιροποιημένου Προγράμματος Κατάρτισης (Π.Ε.3.2.) του 2019 που αξιολογήθηκαν θετικά από τις επιχειρήσεις και το εργατικό δυναμικό, αντικαθιστά 2 ενότητες, προσθέτει 2 νέες και τροποποιεί τίτλο και περιεχόμενο σε άλλες (όπως η 2 και η 15) που προκύπτουν ως αναγκαιότητα από όλα τα προαναφερθέντα. Ως εκ τούτου αναδομείται ως προς τα επιμέρους Προγράμματα και το περιεχόμενο αυτών και συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα παραδοτέα για την υλοποίηση του από την Περιφέρεια.

ΜΕΡΟΣ Β: Το Επικαιροποιημένο- Αναπροσαρμοσμένο Πρόγραμμα- Πλαίσιο Κατάρτισης- Reskilling (2022): Μεθοδολογία και Περιεχόμενα

1. Η Μεθοδολογία της Κατάρτισης- Επιμόρφωσης

Η μεθοδολογία της κατάρτισης εργαζόμενων και ανέργων εδράζεται σε μεικτές μεθόδους (blended learning) και προτείνεται να απαρτίζεται από τα κάτωθι:

- Εμπλουτισμένη εισήγηση στο πλαίσιο της δια ζώσης επιμόρφωσης
- Ασύγχρονη εκπαίδευση με μελέτη κειμένων και videos και ασκήσεις- συζήτηση στο πλαίσιο της δια ζώσης.
- Θεωρία εμπλουτισμένης με εικόνες, video και links
- Παιχνίδι ρόλων
- Προσκεκλημένοι Ομιλητές, στο πλαίσιο κάθε δια ζώσης διδασκαλίας.
- Μελέτη περίπτωσης
- Ηλεκτρονική Πλατφόρμα για την εξ αποστάσεως κατάρτιση, η οποία έχει αναπτυχθεί στο πλαίσιο του Επιμορφωτικού προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (<https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/mathimata/login/index.php>).

Για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση, και προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί το κόστος, προτείνεται να αξιοποιηθεί η πλατφόρμα επιμόρφωσης που έχει αναπτυχθεί από το Πανεπιστήμιο Κρήτης, για τις ανάγκες του Επιμορφωτικού προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα: <https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/mathimata/login/index.php>.

2. Το Περιεχόμενο του Επικαιροποιημένου- Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος Κατάρτισης: Εισαγωγικά για τις διδακτικές ενότητες (modules)

Το 2^ο Επικαιροποιημένο- Αναπροσαρμοσμένο Πρόγραμμα- Πλαίσιο, στο πλαίσιο του Π.Ε. 3.3., συναπαρτίζεται από 15 modules (θεματοποιημένες διδακτικές ενότητες) που καλύπτουν τον αναγκαίο συνδυασμό συγκεκριμένων γενικών και ειδικών θεματικών, όπως αυτός αναδείχθηκε από την αξιολόγηση του 1^{ου} Επικαιροποιημένου Προγράμματος- Πλαισίου Κατάρτισης (Π.Ε.3.2.) και από τα ευρήματα της ποιοτικής και ποσοτικής έρευνας, που έχει προηγηθεί στο πλαίσιο της Δράσης 2, και συνακόλουθα τις Ετήσιες Εκθέσεις του 2020 και 2021, αλλά και από την εμπειρία υλοποίησης του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (βλ. <https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/>).

Πρόκειται για ολοκληρωμένο Πρόγραμμα- Πλαίσιο το οποίο προτείνεται να υλοποιηθεί ως έχει, καθώς μάλιστα έχει γίνει και σημαντική (όσο και επιτυχημένη) εφαρμογή μεγάλου μέρους του στο πλαίσιο του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα

Στον Πίνακα, που ακολουθεί, αναλύονται ευσύνοπτα οι 15 διδακτικές ενότητες (modules).

Α.Α.	Τίτλος Διδακτικής Ενότητας	Σύντομη περιγραφή	Σχετικά Παραδοτέα
1	<p>Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στη συμβουλευτική και ενεργοποίηση –ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring, εστιάζοντας στην οριζόντια διάσταση της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού. Συγκεκριμένα, η διδακτική ενότητα περιλαμβάνει μία δέσμη προτεινόμενων στοχευμένων δράσεων τόσο σε περιφερειακό και τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο που αφορούν στο coaching και mentoring της συμβουλευτικής και ενεργοποίησης-ενδυνάμωσης των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ΔΒΜ, όπως και της απασχόλησης.</p> <p>Αρχικώς, περιγράφεται και αναλύεται μία δέσμη γενικών δράσεων για την Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring, εστιάζοντας στην οριζόντια διάσταση της συμβουλευτικής στα άτομα σε εθνικό και περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στη συνέχεια, η διδακτική ενότητα προβαίνει στην περιγραφή και ανάλυση δύο επιμέρους δεσμών δράσεων, που αφορούν: i.σε στοχευμένες δράσεις στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και ii. σε στοχευμένες δράσεις στο πεδίο της απασχόλησης (π.χ. η προώθηση και η αναβάθμιση των δράσεων ΣΥΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ, η αναβάθμιση των υπηρεσιών συμβουλευτικής του ΟΑΕΔ και των ΚΠΑ 2, η ενδυνάμωση και η ενεργός υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας, κυρίως σε περιφερειακό επίπεδο, η δημιουργία one-stop-shops (κέντρα εξυπηρέτησης νέων και ιστοσελίδας-κόμβου για την ενημέρωση των ατόμων για επαγγελματικές και εκπαιδευτικές</p>	<p>D. 3.3.2.1a: Syllabus για το Module: Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)</p> <p>D. 3.3.2.1b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

		<p>διαδρομές και για ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού προσανατολισμού, κ.α.). Στη συνέχεια η ενότητα δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση των εργαζομένων και ανέργων- δυνάμει εργαζόμενων στον αγροτο-κτηνοτροφικό τομέα και στον τομέα του τουρισμού.</p>	
2	<p>Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες</p>	<p>Περιεχόμενο της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας αποτελούν: α) η επισκόπηση της κατάστασης των πραγμάτων στην αγορά εργασίας στην Κρήτη και β) οι κρίσιμες οριζόντιες δεξιότητες για την οικονομία και την αγορά εργασίας, με έμφαση στις οργανωτικές, επιχειρηματικές και διοικητικές ικανότητες, με στόχο την προώθηση και ενίσχυση της δυναμικής των επιμορφούμενων (του ανταγωνιστικού τους πλεονεκτήματος) στην αγορά εργασίας και (περαιτέρω) ανάπτυξης των αντίστοιχων οριζόντιων δεξιοτήτων και ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για τον πρωτογενή τομέα και τον τομέα του τουρισμού.</p> <p>Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας, θα ανακινηθούν και ζητήματα που αφορούν στη διάκριση γνώσης-δεξιότητας- ικανότητας (με βάση το CEDEFOP), στο επικαιροποιημένο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Βασικές Ικανότητες (European Reference Framework for Key Competences), στις 16 Δεξιότητες/Ικανότητες του Μέλλοντος (Futured Skills) με βάση τα ευρήματα της πρόσφατης διεθνούς έρευνας Delphi (Ehlers & Kellermann, 2019), στις νέες απαραίτητες δεξιότητες με βάση την μελέτη του World Economic Forum για το μέλλον της εργασίας (WEF 2020) και στις δεξιότητες και ικανότητες που θεωρούνται αναγκαίες για την αγορά εργασίας της Κρήτης με βάση τα ευρήματα της σχετικής</p>	<p>D. 3.3.2.2a: Syllabus για το Module: Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες</p> <p>D. 3.3.2.2b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

		διάγνωσης αναγκών του Περιφερειακού Μηχανισμού.	
3.	Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δομές, φορείς, υπηρεσίες και πρακτικές	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στο πεδίο της ΔΒΜ-Εκπαίδευσης Ενηλίκων, εστιάζοντας στις δομές, στους φορείς και στις υπηρεσίες που παρέχουν ΔΒΜ-Εκπαίδευση Ενηλίκων, καθώς στις πρακτικές-προγράμματα ΔΒΜ στην Ελλάδα. Αρχικά, επιχειρείται η αποσαφήνιση του πεδίου της ΔΒΜ και δίδεται έμφαση στους βασικούς εννοιολογικούς προσδιορισμούς αναφορικά με την κατηγοριοποίηση των μορφών εκπαίδευσης/μάθησης (τυπική, μη τυπική και άτυπη μάθηση) βάσει Διεθνών Οργανισμών π.χ. OECD, UNESCO), της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του CEDEFOP. Εν συνεχεία, η διδακτική ενότητα εστιάζει στις δομές, στους φορείς και στις υπηρεσίες που παρέχουν ΔΒΜ και Εκπαίδευση Ενηλίκων στην Ελλάδα και σε προγράμματα ΔΒΜ-Εκπαίδευσης Ενηλίκων που υλοποιούνται ή/και έχουν υλοποιηθεί από τις προαναφερθείσες δομές και φορείς και υπηρεσίες. Αρχικά, επιχειρείται η διασάφηση των εννοιών «φορείς και ιδρύματα ΔΒΜ» και, στη συνέχεια, παρουσιάζονται και αναλύονται οι αντιπροσωπευτικοί φορείς, τα ιδρύματα και οι δομές παροχής υπηρεσιών ΔΒΜ και Εκπαίδευσης Ενηλίκων στην Ελλάδα, ήτοι η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (ΓΔΒΜΝΓ), το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ), το Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ), το Ινστιτούτο Επιμόρφωσης του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΙΝ.ΕΠ/ΕΚΔΔΑ), ο Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης «ΔΗΜΗΤΡΑ», τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), τα ΚΔΒΜ Ι και τα ΚΔΒΜ ΙΙ, οι Σχολές Γονέων κ.ά.</p>	<p>D. 3.3.2.3a: Syllabus για το Module: Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δομές, φορείς, υπηρεσίες και πρακτικές</p> <p>D. 3.3.2.3b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		Στη συνέχεια παρουσιάζονται και περιγράφονται συνοπτικά τα βασικότερα προγράμματα ή/και δράσεις ΔΒΜ που υλοποιήθηκαν με επιτυχία στο παρελθόν. Η διδακτική ενότητα ολοκληρώνεται με μία αναφορά των προκλήσεων, οι οποίες χρειάζεται να αμβλυνθούν και να αντιμετωπιστούν για την αύξηση της συμμετοχής των ενηλίκων σε προγράμματα ΔΒΜ-Εκπαίδευσης Ενηλίκων.	
4	Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και στο επιχειρείν	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εστιάζει στις επικοινωνιακές δεξιότητες και στην ικανότητα της διαπραγμάτευσης, σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα όσο και σε επιχειρηματικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στην επικοινωνία, στην διαπραγματευτική ικανότητα και στη σύνδεση της επικοινωνίας με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Μεταξύ άλλων, περιγράφονται οι βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες και παρουσιάζονται και αναλύονται τα είδη της διαπραγμάτευσης, οι τύποι του διαπραγματευτή και οι στρατηγικές διαπραγμάτευσης. Στη συνέχεια επιχειρείται μία σύνοψη των σταδίων της προετοιμασίας για συμμετοχή στη διαπραγματευτική διαδικασία, του προφίλ του διαπραγματευτή εν ώρα διαπραγμάτευσης και των παραμέτρων που υπονομεύουν τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.	D. 3.3.2.4a: Syllabus για το Module: Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και στο επιχειρείν D. 3.3.2.4b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)
5	Τεχνικές Πωλήσεων και Εμπόριο	Η διδακτική ενότητα αφορά στις τεχνικές πωλήσεων και στο εμπόριο. Συγκεκριμένα, περιγράφονται και αναλύονται οι έννοιες του εμπορίου και των ειδών του εμπορίου, ενώ ταυτόχρονα διαπραγματεύεται τους τρόπους με τους οποίους μπορεί κανείς να πουλήσει ένα προϊόν, τις τεχνικές πωλήσεων, ήτοι που θα πρέπει να ακολουθήσουν η διεύθυνση marketing, τα τμήματα πωλήσεων και προώθησης και οι πωλητές καθώς και τις αρμοδιότητες του καθενός ξεχωριστά.	D. 3.3.2.5a: Syllabus για το Module: Τεχνικές Πωλήσεων και Εμπόριο D. 3.3.2.5b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)

<p>6</p>	<p>Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αποτελείται από 2 υπό-ενότητες. Η πρώτη συναρθρώνεται σε πέντε επιμέρους, θεματικές ενότητες:</p> <p>Στην 1^η ενότητα επιχειρείται η ανάλυση στην έννοια της Επικοινωνίας, ως στοιχείο της ηγεσίας και παράλληλα, ως βασικό πλεονέκτημα των διαπροσωπικών Σχέσεων. Παρουσιάζονται οι μορφές επικοινωνίας και οι κατευθύνσεις της. Στη 2η ενότητα, αναλύεται ο Πομπός και ο Δέκτης της επικοινωνίας και η σημαντικότητά τους, στην αποκατάσταση της συν-αντίληψης, μιας απαραίτητης συνθήκης για την επίτευξη των στόχων που έχουμε θέσει. Στην 3η ενότητα, αναλύονται οι λεκτικές και μη λεκτικές μορφές επικοινωνίας, ο βαθμός συμπαθείας του Μεράμπιαν, καθώς και η Γλώσσα του Σώματος, ως μια βασική διάσταση της επικοινωνίας. Στην 4η ενότητα αναλύεται η επίδραση των Αντιλήψεων και των Προκαταλήψεων στην επικοινωνία, την εργασία και τις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς και οι Θετικές και Αρνητικές εκφράσεις και η κατανόηση ως βασική δεξιότητα για την Δημιουργία προσωπικών και επαγγελματικών Σχέσεων και την διασφάλιση της πιστότητας. Στην 5η ενότητα τέλος, περιγράφονται οι μορφές ακρόασης και ανταπόκρισης, ο επικοινωνιακός ή μη άνθρωπος-επαγγελματίας.</p> <p>Η δεύτερη υπό-ενότητα χωρίζεται επίσης σε δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα είναι η φυσική συνέχεια της Επικοινωνίας, η Ποιοτική Εξυπηρέτηση. Το “γιατί χάνουμε τους πελάτες” μας είναι η αρχή και στη συνέχεια, οι άξονες για ποιοτική εξυπηρέτηση, ως τρόπο αντιμετώπισης των αντιρρήσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας, η 1η και η 2η Γραμμή</p>	<p>D. 3.3.2.6a: Syllabus για το Module: Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.</p> <p>D. 3.3.2.6b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>
----------	---	--	--

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		Εξυπηρέτησης και οι 20 κορυφαίες συμβουλές για Ποιοτική Εξυπηρέτηση. Το δεύτερο τμήμα αυτής της υπό-ενότητας εστιάζει στις ικανότητες διαχείρισης κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται και αναλύονται οι παράγοντες και οι παράμετροι που συμβάλλουν στη δημιουργία κρίσεων και συγκρούσεων στον χώρο εργασίας, τα βασικά χαρακτηριστικά της διαχείρισης κρίσεων, οι τύποι των κρίσεων και οι φάσεις/στάδια διαχείρισης των κρίσεων και των συγκρούσεων. Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα, ολοκληρώνεται με μία ανάλυση οφέλους – κόστους από τον ικανοποιημένο, το δυσαρεστημένο και τον ενθουσιασμένο πελάτη και την μέθοδο CLEAR ως μια εύκολη, απλή μέθοδο αντιμετώπισης παραπόνων και αντιρρήσεων, δημιουργίας ενθουσιασμένων πελατών και έτσι επίτευξης των στόχων.	
7	Διαχείριση εργασιακού άγχους- στρες & Λήψη Απόφασης	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα πραγματεύεται τη διαχείριση του εργασιακού άγχους/στρες. Στη συγκεκριμένη ενότητα παρουσιάζονται και αναλύονται τα αίτια και οι συνέπειες του εργασιακού άγχους, τα 12 στάδια της επαγγελματικής εξουθένωσης καθώς επίσης και προληπτικά μέτρα για την αντιμετώπισή του. Επίσης η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εστιάζει στη λήψη αποφάσεων, παρουσιάζοντας αναλυτικά τα 7 βασικά βήματα για τη λήψη αποφάσεων.	D. 3.3.2.7a: Syllabus για το Module: Διαχείριση εργασιακού άγχους- στρες & Λήψη Απόφασης D. 3.3.2.7b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)
8	Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές Εύρεσης Εργασίας και Επαγγελματικός Προσανατολισμός	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα συναρθρώνεται σε 2 επιμέρους θεματικές ενότητες: Στην 1 ^η θεματική ενότητα επισκοπείται ο ρόλος και η σημασία της συμβουλευτικής απασχόλησης και του επαγγελματικού προσανατολισμού σε σχέση με τις εκπαιδευτικές και	D. 3.3.2.8a: Syllabus για το Module: Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές Εύρεσης Εργασίας και

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		<p>επαγγελματικές επιλογές των ατόμων και την ενδυνάμωση της απασχολησιμότητάς τους.</p> <p>Στη συνέχεια, η 2^η θεματική ενότητα επικεντρώνεται σε προτεινόμενες κατευθυντήριες γραμμές και δράσεις για την σταδιοδρομία και τον επαγγελματικό προσανατολισμό των ατόμων. Συγκεκριμένα, περιγράφονται και αναλύονται προτεινόμενες βασικές κατευθυντήριες γραμμές σχεδιασμού της σταδιοδρομίας απασχόλησης και του επαγγελματικού προσανατολισμού, ήτοι η ανάπτυξη δεξιοτήτων Διά Βίου Διαχείρισης της Σταδιοδρομίας (π.χ. ετοιμότητα στο τυχαίο, επαγγελματική προσαρμοστικότητα, επαγγελματική ανθεκτικότητα κ.ά.), η διαμόρφωση εξατομικευμένου συστήματος σχεδιασμού σταδιοδρομίας και επαγγελματικού προσανατολισμού, καθώς και η έγκυρη πληροφόρηση- ενημέρωση. Ακολουθώντας στο 2^ο μέρος περιγράφονται και αναλύονται προτεινόμενες εναλλακτικές διαδρομές μάθησης (συμπεριλαμβανομένων εκπαίδευσης-κατάρτισης-ΔΒΜ) και απασχόλησης, όπως ο θεσμός των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ), τα ΚΔΒΜ, τα ΙΠΕΚ & ΔΙΕΚ, προπτυχιακές και μεταπτυχιακές σπουδές, διαδικτυακές υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και επαγγελματικού προσανατολισμού του ΕΟΠΠΕΠ, τα Κέντρα Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ 2) του ΟΑΕΔ, η πιστοποίηση προσόντων και επαγγελματικών περιγραμμάτων κ.ά. Όλες οι προαναφερθείσες προτεινόμενες εναλλακτικές διαδρομές μάθησης και απασχόλησης συνοδεύονται από τους αντίστοιχους συνδέσμους (links) των ιστοτόπων των φορέων (δημόσιων και ιδιωτικών) που προτείνονται στην εν λόγω θεματική ενότητα.</p>	<p>Επαγγελματικός Προσανατολισμός</p> <p>D. 3.3.2.8b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>
9	Σύνταξη Βιογραφικού και Σημειώματος	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα συναρθρώνεται σε 3 επιμέρους θεματικές ενότητες.</p>	<p>D. 3.3.2.9a: Syllabus για το Module: Σύνταξη</p>

	προετοιμασία συνέντευξη	για	<p>Στην 1^η θεματική ενότητα επισκοπείται ο ρόλος και η σημασία του βιογραφικού σημειώματος (CV) στην επαγγελματική σταδιοδρομία των ατόμων με έμφαση στην απασχολησιμότητά τους και στην αναζήτηση θέσεως εργασίας.</p> <p>Εν συνεχεία η 2^η και η 3^η θεματική ενότητα εστιάζουν στη σύνταξη ενός βιογραφικού σημειώματος. Παρουσιάζονται και περιγράφονται συνοπτικά προτεινόμενες θεματικές ενότητες που ένα βιογραφικό σημείωμα θα μπορούσε να περιλαμβάνει (ανάλογα με τις γνώσεις-τις δεξιότητες-ικανότητες και τα προσόντα που τα άτομα διαθέτουν). Τέλος, προτείνεται και παρατίθεται (βλ. Παράρτημα) ένα πρότυπο βιογραφικού σημειώματος, ήτοι το «Europass» και περιγράφεται συνοπτικά η χρησιμότητά του ως ένα ευέλικτο «εργαλείο» εύρεσης εργασίας.</p>	<p>Βιογραφικού Σημειώματος</p> <p>D. 3.3.2.9b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>
10	Management και Project Management		<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα συναρθρώνεται σε πέντε επιμέρους θεματικές ενότητες:</p> <p>Στην πρώτη θεματική ενότητα επιχειρείται μία συνοπτική αποσαφήνιση των εννοιών management, project και project management. Στη συνέχεια η δεύτερη θεματική ενότητα εστιάζει στο management και στο project management. Συγκεκριμένα, επισκοπούνται οι βασικές αρχές και διαδικασίες που σχετίζονται και θεωρούνται απαραίτητες για το management των επιχειρήσεων, των οργανισμών κ.λπ. και για το project management, ενώ στη συνέχεια παρουσιάζονται, περιγράφονται και αναλύονται τα χαρακτηριστικά ενός project, τα χαρακτηριστικά της διοίκησης καθώς και οι λειτουργίες και οι αρχές του management.. Επιπλέον, περιγράφονται συνοπτικά τα περιεχόμενα μίας πρότασης έργου (project proposal) και παρουσιάζονται «καλές πρακτικές» από τα projects του UNDP (United Nations Development Programme) που σχετίζονται με μεταρρυθμίσεις, εστιάζοντας στο σχεδιασμό ενός project</p>	<p>D. 3.3.2.10a: Syllabus για το Module: Management και Project Management</p> <p>D. 3.3.2.10b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

		<p>(πλαίσιο αποτελεσμάτων και πόρων, επιδιωκόμενοι στόχοι, πηγές δεδομένων, μέσα και τεχνικές συλλογής δεδομένων, προϋπολογισμός/budget ανά δραστηριότητα και διαδικασία), στο πλαίσιο δράσεων ενός έργου και στη στρατηγική μετρίασης των κινδύνων. Ακολούθως, αναλύονται συνοπτικά οι ικανότητες και τα εργαλεία που είναι απαραίτητα για τη διαχείριση έργων καθώς οι αρμοδιότητες και τα χαρακτηριστικά ενός αποτελεσματικού ενός project manager.</p> <p>Η τρίτη θεματική ενότητα επικεντρώνεται στη διαμόρφωση και στην εφαρμογή στρατηγικής σε σχέση με το management και το project management μίας επιχείρησης, οργανισμού κ.λπ. (στόχοι και σκοποί, καθορισμός στρατηγικής, προγραμματισμός, αξιολόγηση στόχων, υποκίνηση και ιεράρχηση αναγκών). Εν συνεχεία, η τέταρτη ενότητα εστιάζει στην αποτελεσματική ηγεσία στο πλαίσιο του management μίας επιχείρησης, ενός project, οργανισμού κ.ά.. Συγκεκριμένα, περιγράφονται τα χαρακτηριστικά ενός ηγέτη και μίας αποτελεσματικής ηγεσίας, επιχειρείται μία σύγκριση μεταξύ ενός αποτελεσματικού ηγέτη και ενός manager, και επισκοπούνται τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής προσαρμογής και διαχείρισης των αλλαγών στο πλαίσιο του management μίας επιχείρησης/ενός έργου. Τέλος, η πέμπτη ενότητα αφορά στη λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο του management και του project management. Περιγράφονται συνοπτικά οι τύποι της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, καθώς επίσης και τα στάδια της ορθολογικής λήψης απόφασης.</p>	
11	Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο τουρισμού	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στον τουριστικό κλάδο και το ρυθμιστικό πλαίσιο που τον διέπει στην Ελλάδα. Αρχικώς επιχειρείται μία εννοιολογική διασάφηση των όρων τουρισμός, ταξίδι και θεματικός τουρισμός. Στη συνέχεια, η</p>	<p>D. 3.3.2.11a: Syllabus για το Module: Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο</p>

		<p>διδασκτική ενότητα εστιάζει στην τουριστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβαίνοντας σε μία ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης και διαμόρφωσης της τουριστικής πολιτικής στην Ευρώπη. Ακολουθώς, δίδεται έμφαση στο ρυθμιστικό πλαίσιο της τουριστικής πολιτικής στην Ελλάδα. Περιγράφεται η Στρατηγική Προώθησης και Προβολής του ΕΟΤ για τη διετία 2019-2020, και παρατίθεται η δέσμη κωδίκων ηθικής και δεοντολογίας, που ρυθμίζουν το πλαίσιο αποδεκτής συμπεριφοράς σε σχέση με τον τουρισμό και την τουριστική βιομηχανία. Η διδασκτική ενότητα ολοκληρώνεται με την κατηγοριοποίηση και περιγραφή των μορφών και ειδών του θεματικού τουρισμού και με τις παραμέτρους που επηρεάζουν και χρειάζεται να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τη διαδικασία ίδρυσης μίας τουριστικής επιχείρησης.</p>	<p>τουρισμού</p> <p>D. 3.3.2.11b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>
12	Επιχειρηματικότητα Ανάληψη Πρωτοβουλίας	<p>Η συγκεκριμένη διδασκτική ενότητα εστιάζει στην ανάπτυξη βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας και καινοτομίας των ομάδων στόχος.</p> <p>Συγκεκριμένα, η παρούσα διδασκτική ενότητα εστιάζει στην ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων που πρέπει να αναπτύξει ένας επιχειρηματίας, εν συνεχεία εστιάζει στην ανάπτυξη γνώσης σχετικά με την διαδικασία αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών καθώς επίσης και στην μεθοδολογία που ακολουθείται για την ανάλυση, επιλογή και υλοποίηση των. Επιπλέον, αποτυπώνεται ο σημαντικός ρόλος των σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην δημιουργία, ανάδειξη και εφαρμογή καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων. Η συγκεκριμένη διδασκτική ενότητα θα ολοκληρώνεται με μία επισκόπηση από μελέτες περίπτωσης</p>	<p>D. 3.3.2.12a: Syllabus για το Module: Ανάληψη Πρωτοβουλίας και Επιχειρηματικότητα</p> <p>D. 3.3.2.12b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

		που θα δράσουν καταλυτικά προς την κατεύθυνση διεύρυνσης των γνώσεων των ομάδων στόχου.	
13	Αγροτική Επιχειρηματικότητα	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στην αγροτική επιχειρηματικότητα. Αρχικά επιχειρείται η διασάφηση εννοιών που σχετίζονται με την αγροτική επιχειρηματικότητα, όπως η κλασσική αγροτική δραστηριότητα, ο αγροτικός τομέας, αγροτική οικονομία κ.ά., και περιγράφονται τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας. Στη συνέχεια, η ενότητα εστιάζει στην αγροτική επιχειρηματικότητα, στη ζωική παραγωγή και στην μελέτη ίδρυσης μίας κτηνοτροφικής μονάδας. Ακολούθως, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα βήματα που ακολουθούνται για την επιτυχή διαδικασία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Συν τοις άλλοις, αναλύεται η γυναικεία επιχειρηματικότητα στον αγροτικό τομέα καθώς επίσης τα στάδια που ακολουθούνται για την ίδρυση και οργάνωση ενός αγροτικού συνεταιρισμού. Η ενότητα ολοκληρώνεται με μία «μελέτη περίπτωσης» ενός επιτυχημένου αγροτικού συνεταιρισμού στην Ελλάδα.	D. 3.3.2.13a: Syllabus για το Module: Αγροτική Επιχειρηματικότητα D. 3.3.2.13b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)

<p>14</p>	<p>Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα</p>	<p>Η Αγροτική Παραγωγή συμβάλλει πολύ σημαντικά τόσο στην Εθνική οικονομία (9,53% ΑΕΠ, ΕΛ. ΣΤΑΤ., 2012), αλλά όλο και περισσότερο αυξανόμενα στην τοπική οικονομία της Κρήτης. Είναι προφανές πλέον ότι η ελληνική οικονομία, δεδομένης της παγκοσμιοποίησης και του διεθνούς ανταγωνισμού, πρέπει να επενδύσει στην ποιότητα, με την αμεσότερη εμπλοκή της επιστημονικής υποστήριξης ιδιαίτερα στον Αγροδιατροφικό τομέα. Γιατί δεν συμβαίνει πάντα αυτό;</p> <p>Ο ισχυρός ανταγωνισμός που υπάρχει σε διεθνές επίπεδο ωθεί να αναδειχθεί με τον πλέον επιστημονικό τρόπο η ποιότητα των προϊόντων αγροδιατροφής, που οριζόντια επηρεάζει όλα τα βήματα μιας αλυσίδας παραγωγής από την πρωτογενή παραγωγή ενός προϊόντος (φυτικής, ζωικής, μικροβιακής, ή άλλης προέλευσης), έως και την τριτοβάθμια επεξεργασία του, πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον (προστασία, αειφορία, κυκλική οικονομία) και τον καταναλωτή (προστασία της υγείας του, μακροζωία, ευφορία).</p> <p>Παρά το ότι όμως υπάρχει έντονη εκπαιδευτική αλλά και έντονη ερευνητική δραστηριότητα υψηλού επιπέδου στην Κρήτη (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, κλπ), η καινοτομία που προκύπτει από τις ερευνητικές δράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, δεν ενισχύει σημαντικά, αλλά ούτε και συμβάλλει ιδιαίτερα στην αειφορία της ποιότητας της αγροτοδιατροφικής παραγωγής. Γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό; Είναι όμως τελικά η καινοτομία μέρος της πιστοποιημένης ποιότητας των Αγροτικών Προϊόντων μας; Υπάρχει ενσωμάτωση της καινοτομίας τελικά στις παραγωγικές μονάδες της Περιφέρειας Κρήτης;</p> <p>Μια αλυσίδα παραγωγής στο χώρο της Αγροδιατροφής έχει</p>	<p>D. 3.3.2.14a: Syllabus για το Module: Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα</p> <p>D. 3.3.2.14b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>
-----------	---	---	--

		<p>ανάγκη από επιστημονική υποστήριξη στην ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων της αλυσίδας αυτής. Επομένως, μια αλυσίδα παραγωγής χρειάζεται έναν ελεγκτικό μηχανισμό σε κάθε κρίκο της. Υπάρχει ανάγκη σύμπραξης και άλλων επιστημονικών κλάδων πέραν των αμιγώς επιστημών της Αγροδιατροφής; Για παράδειγμα, η τεχνολογία πληροφορικής μπορεί να προσφέρει το βασικό σημείο καταγραφής λαθών και η μηχανική μάθηση την αυτόματη διόρθωση που θα είναι απαραίτητη. Είναι αυτό αρκετό ως καινοτομία; Πόσο προετοιμασμένοι είμαστε ως αγροτικές επιχειρήσεις; Η δια βίου μάθηση είναι αρκετή;</p> <p>Σαν αποτέλεσμα, η ολιστική προσέγγιση φαίνεται να είναι ικανή να επεξεργάζεται και να προβλέπει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων σε όλα τα στάδια μιας εφοδιαστικής αλυσίδας. Επομένως, ένα σωστά οργανωμένο σύστημα τυποποίησης αλλά και ελέγχου της ποιότητας με τη λειτουργία του βασισμένη σε μια κατά το δυνατό ολιστική προσέγγιση, θα έχει τη δυνατότητα να μπορεί να εξυπηρετεί πολύ πιο αποτελεσματικά και το είδος αλλά και το ρυθμό παραγωγής των προϊόντων αγροδιατροφής. Υπάρχουν υπέρ και κατά σε όλη αυτή τη διαδικασία;</p> <p>Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ενότητα θα αναλυθούν όλες οι παράμετροι που αφορούν τόσο τη διαμόρφωση της ποιότητας των αγροτικών κυρίως προϊόντων, αλλά και την αξία της ποιότητας που παράγεται τυποποιείται και επομένως πιστοποιείται με βάση κάποια πρότυπα (διεθνή ή εθνικά). Υπάρχει όμως και η ποιότητα που παράγεται και χάνεται. Για όλα αυτά θα δοθούν γνώσεις και εμπειρίες μέσα από σημαντικά παραδείγματα τόσο προς μίμηση όσον και προς αποφυγή. Ποια πρότυπα ποιότητας συνεισφέρουν στην αγροτική οικονομία και</p>	
--	--	---	--

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		ποια μας αναγκάζουν να αλλάξουμε πιθανά ανεπαρκείς ελεγκτικούς μηχανισμούς και απόθεση στερεότυπων συμπεριφορών αγροτών, αλλά και επιστημόνων εμπλεκόμενων στην Αγροτική Παραγωγή;	
15	Κοινωνική Οικονομία	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στην κοινωνική οικονομία, εστιάζοντας στην ελληνική περίπτωση. Συγκεκριμένα, στην αρχή επιχειρείται η οριοθέτηση των πεδίων της Κοινωνικής Οικονομίας και των Κοινωνικών Επιχειρήσεων, δίδοντας έμφαση στους σκοπούς που αποβλέπουν οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας και στα κριτήρια και στα χαρακτηριστικά που χρειάζεται να έχει μία επιχείρηση για να θεωρηθεί «Κοινωνική Επιχείρηση». Επίσης, περιγράφεται και αναλύεται η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, παράλληλα, παρουσιάζονται και αναλύονται οι κατηγορίες οργανισμών κοινωνικής οικονομίας στην Ε.Ε. Στην συνέχεια, η διδακτική ενότητα εστιάζει στην Κοινωνική Οικονομία στην Ελλάδα και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε εθνικό επίπεδο, περιγράφοντας και την διάκριση των Κοιν.Σ.Επ. σε κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό τους. Η διδακτική ενότητα ολοκληρώνεται με μία ευσύνοπτη αλλά ουσιαστική περιγραφή και ανάλυση των βασικών βημάτων που χρειάζεται να γίνουν για την ίδρυση μίας Κοιν.Σ.Επ.</p>	<p>D. 3.3.2.15a: Syllabus για το Module: Κοινωνική Οικονομία</p> <p>D. 3.3.2.15b: Μαθησιακό Υλικό για το module, στη μορφή ppt (βιβλιογραφίας συμπεριλαμβανομένης)</p>

3. Τα 5+1 επιμέρους Προγράμματα στοχευμένης Κατάρτισης- Reskilling του 2^{ου} Επικαιροποιημένου- Αναπροσαρμοσμένου Προγράμματος Πλαισίου

Όπως προβλέπει και η Αυτεπιστασία του Έργου, το Π.Ε. 3.3. αποτελεί την 2^η Αναπροσαρμογή του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη (στη βάση της αξιολόγησης του 1^{ου} Επικαιροποιημένου Προγράμματος- ΠΕ.3.2) και περιλαμβάνει «προτεινόμενες παρεμβάσεις στο πρόγραμμα κατάρτισης-reskilling της Περιφέρειας Κρήτης και αντιστοίχιση τους με τα δεδομένα της επικαιροποιημένης αποτύπωσης της αγοράς εργασίας».

Πράγματι, τα **15 modules** (2 εκ των οποίων νέα, ενώ υπήρξαν και βελτιωτικές παρεμβάσεις σε κάποια εκ των υπολοίπων που αξιολογήθηκαν ιδιαίτερα θετικά ως αντικείμενα κατάρτισης τόσο από τις επιχειρήσεις όσο και από το εργατικό δυναμικό) που κατά προτεραιότητα αναπτύχθηκαν, αποτελούν τη βάση και το πλήρες μαθησιακό υλικό για την υλοποίηση **5 στοχευμένων Προγραμμάτων Κατάρτισης- Reskilling, διάρκειας 60 ωρών έκαστο**, τα οποία και παρουσιάζονται εν συνεχεία. Στο πλαίσιο της 1^{ης} Επικαιροποίησης του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling (2020) κρίθηκε σκόπιμη, με βάση τα ευρήματα της Δράσης 2, η αναπροσαρμογή των **3 Προγραμμάτων που είχαν προταθεί στο πρώτο Πρόγραμμα- Πλαίσιο (του 2017) με εμπλουτισμό τους σε θεματικές ενότητες, ενίσχυση του περιεχομένου τους και συνακόλουθα αύξηση των διδακτικών ωρών, όσο και η ανάπτυξη 2 νέων Προγραμμάτων και συγκεκριμένα του Δ και του Ε. Στο πλαίσιο της παρούσας 2^{ης} Επικαιροποίησης του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling (2022) τα 5 συνολικά Προγράμματα διατηρούνται, με σημαντικές (όσο και αναγκαίες) όμως τροποποιήσεις στο περιεχόμενό τους (ως προς τις θεματικές ενότητες) και συνακόλουθα στο μαθησιακό υλικό. Πιο συγκεκριμένα:**

Με βάση τα προαναφερθέντα στο Μέρος Α κι ειδικότερα με βάση την πολυεπίπεδη αξιολόγηση του πρώτου προτεινόμενου Προγράμματος- Πλαισίου Κατάρτιση (βλ. αναλυτικά κεφ. 4 του παρόντος) προτείνεται η άμεση υλοποίηση έστω και πιλοτικά όλων των επιμέρους Προγραμμάτων Κατάρτισης- Reskilling. Το **Πρόγραμμα Α** απευθύνεται αποκλειστικά σε ανέργους, το **Πρόγραμμα Β** σε εργαζόμενους στον εμπορικό τομέα και ανέργους που ενδιαφέρονται γι' αυτόν, το **Πρόγραμμα Γ** σε εργαζόμενους στον τομέα παροχής υπηρεσιών (και ειδικά στον Τουρισμό) και ανέργους που ενδιαφέρονται γι' αυτόν, το **Πρόγραμμα Δ** σε δυνάμει και ενεργεία εργαζόμενους στον αγροτικό τομέα και το **Πρόγραμμα Ε** για δυνάμει και ενεργεία αυταπασχολούμενους.

Καθένα εκ των 5 Προγραμμάτων, συναρθρώνεται σε **5 διδακτικές ενότητες (modules) 10 ωρών έκαστη**. Τα πρώτα 2 modules {Διδακτική Ενότητα 1: Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring και Ενότητα 2: *Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες*} είναι κοινά και για τα 5 Προγράμματα, καθώς κρίνεται απαραίτητη με βάση τα ευρήματα της επικαιροποιημένης έρευνας- διάγνωσης αναγκών (Δράση 2), όσο και την εμπειρία της πιλοτικής εφαρμογής του Προγράμματος Α, αλλά και την εμπειρία της υλοποίησης του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα η ανάπτυξη συναφών δεξιοτήτων και η παροχή συμβουλευτικής τόσο σε εργαζόμενους διαφορετικών τομέων οικονομικής δραστηριότητας όσο και σε ανέργους.

Τα Προγράμματα και συνακόλουθα η διδασκαλία των modules εδράζεται σε μεικτές μεθόδους (**συνδυαστικό Μοντέλο Επιμόρφωσης- Blended Learning**) και ως εκ τούτου πραγματοποιείται με συνδυασμό δια **ζώσης διδασκαλίας (5 ωρών ανά διδακτική ενότητα)** με **ασύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλία (5 ωρών ανά διδακτική ενότητα)**. Όπως ήδη επισημάναμε, η εξ αποστάσεως επιμόρφωση γίνεται με ασύγχρονη επιμόρφωση. Οι επιμορφούμενοι θα πρέπει να μελετήσουν υλικό (τουλάχιστον 2 σύντομα κείμενα της επιλογής του επιμορφωτή) που θα αναρτάται στην πλατφόρμα από τους επιμορφωτές και να κάνουν μια μικρή εργασία- άσκηση με βάση αυτό. Για τις ανάγκες της επιμόρφωσης, όπως ήδη επισημάναμε, μπορεί (για λόγους απομείωσης του κόστους) να αξιοποιηθεί η E-learning Πλατφόρμα, που έχει σχεδιασθεί από το Πανεπιστήμιο Κρήτης για τις ανάγκες του Επιμορφωτικού Προγράμματος για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (με τις αναγκαίες αλλαγές φυσικά στο περιεχόμενο): <https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/mathimata/login/index.php>

Κάθε Πρόγραμμα ολοκληρώνεται με την **5ώρη δια ζώσης επισκόπηση και ανατροφοδότηση** και την **5ώρη δια ζώσης Αξιολόγηση** των Επιμορφούμενων αλλά και του Προγράμματος από τους Επιμορφούμενους.

Προτείνεται όλα τα **δια ζώσης (5 ώρα) μαθήματα θα γίνονται Σαββατοκύριακα στην ώρα 09.00-14.00** (για την διευκόλυνση των επιμορφούμενων εργαζόμενων).

Εν συνεχεία παρουσιάζεται η δομή και το περιεχόμενο των 5 στοχευμένων Προγραμμάτων.

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ- ΑΝΑΠΡΟΣΑΡΜΟΣΜΕΝΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ- ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ (CAPACITY BUILDING TRAINING)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Α			
			για ανέργους
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Ημέρες ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	Ωρες
A.1.	Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)	Δια ζώσης: Μέρα 1 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5 5
A.2.	Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

A.3.	Συμβουλευτική Απασχόλησης, Τεχνικές εύρεσης θέσης εργασίας και Επαγγελματικός Προσανατολισμός	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5
A.4.	Δια Βίου Μάθηση και Εκπαίδευση Ενηλίκων: Δομές, φορείς, υπηρεσίες και πρακτικές	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5
A.5.	Σύνταξη Βιογραφικού Σημειώματος και προετοιμασία για συνέντευξη	Δια ζώσης: Μέρα 7 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8	5 5
	Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση	Δια ζώσης: Μέρα 9	5
	Αξιολόγηση Επιμορφούμενων και Επιμορφωτικού Προγράμματος	Δια ζώσης: Μέρα 10	5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Β			
για εργαζόμενους στον εμπορικό τομέα και ανέργους που ενδιαφέρονται γι' αυτόν			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Ημέρες ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	Ώρες
B.1.	Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)	Δια ζώσης: Μέρα 1 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5 5
B.2.	Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5
B.3.	Τεχνικές Πωλήσεων και Εμπόριο	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		αποστάσεως): Μέρα 4	
B.4.	Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και στο επιχειρείν	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5
B.5.	Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.	Δια ζώσης: Μέρα 7 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8	5 5
	Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση	Δια ζώσης: Μέρα 9	5
	Αξιολόγηση Επιμορφούμενων και Επιμορφωτικού Προγράμματος	Δια ζώσης: Μέρα 10	5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Γ			
για εργαζόμενους στον τομέα παροχής υπηρεσιών (κι ειδικά στον Τουρισμό)			
και ανέργους που ενδιαφέρονται γι' αυτόν			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Ημέρες ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	Ώρες
Γ.1.	Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)	Δια ζώσης: Μέρα 1 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5 5
Γ.2.	Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5
Γ.3.	Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο τουρισμού	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

Γ.4.	Ανάληψη πρωτοβουλίας και επιχειρηματικότητα	Δια ζώσης: Μέρα 7 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8	5 5
Γ.5.	Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.	Δια ζώσης: Μέρα 9 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 10	5 5
	Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση	Δια ζώσης: Μέρα 9	5
	Αξιολόγηση Επιμορφούμενων και Επιμορφωτικού Προγράμματος	Δια ζώσης: Μέρα 9	5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Δ			
για δυνάμει και ενεργεία εργαζόμενους στον αγροτικό τομέα			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Ημέρες ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΕΣ	Ώρες
Δ.1.	Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)	Δια ζώσης: Μέρα 1 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5 5
Δ.2.	Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5
Δ.3.	Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 5	5 5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

		αποστάσεως): Μέρα 6	
A.4.	Αγροτική Επιχειρηματικότητα	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5
A.5.	Κοινωνική Οικονομία	Δια ζώσης: Μέρα 7 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8	5 5
	Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση	Δια ζώσης: Μέρα 9	5
	Αξιολόγηση Επιμορφούμενων και Επιμορφωτικού Προγράμματος	Δια ζώσης: Μέρα 10	5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Ε			
για δυνάμει και ενεργεία αυταπασχολούμενους			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ		Ημέρες ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΕΣ	Ώρες
Δ.1.	Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)	Δια ζώσης: Μέρα 1 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5 5
Δ.2.	Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	Δια ζώσης: Μέρα 3 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4	5 5
Δ.3.	Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων,	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 5	5 5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.	αποστάσεως): Μέρα 6	
A.4.	Management και Project Management	Δια ζώσης: Μέρα 5 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6	5 5
A.5.	Κοινωνική Οικονομία	Δια ζώσης: Μέρα 7 Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8	5 5
	Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση	Δια ζώσης: Μέρα 9	5
	Αξιολόγηση Επιμορφούμενων και Επιμορφωτικού Προγράμματος	Δια ζώσης: Μέρα 10	5

Τέλος προτείνουμε να επαναληφθεί το, μεγάλης κλίμακος Επιμορφωτικό Πρόγραμμα για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα (ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤ). Το συγκεκριμένο επιμορφωτικό πρόγραμμα υλοποιήθηκε (στη βάση Προγραμματικής Σύμβασης Περιφέρειας Κρήτης και Πανεπιστημίου Κρήτης) με μεγάλη επιτυχία, στο διάστημα 25/9/2021-14/11/2021, σε 492 επιμορφούμενους/ες.

Το συγκεκριμένο Επιμορφωτικό Πρόγραμμα έχει ως σκοπό: την, βασισμένη σε διάγνωση αναγκών (needs-assessment) και θεματοποιημένη (modularized) επιμόρφωση εργαζόμενων και ανέργων-δυνάμει εργαζόμενων στον αγροτο-κτηνοτροφικό τομέα και στον τομέα του τουρισμού και συνακόλουθα την υποστήριξη-ενδυνάμωση της σύνδεσης Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα στην Κρήτη, μέσω της πρόσκτησης γνώσεων και της ανάπτυξης οριζόντιων (soft) και εξειδικευμένων (specialized) δεξιοτήτων των επιμορφούμενων. Πρόκειται στην πραγματικότητα για μια bottom-up και needs-assessment based, στοχευμένη επιμορφωτική δράση μεγάλης κλίμακος. Αποσκοπεί, ως εκ τούτου, στην ενδυνάμωση της απασχολησιμότητας και παραγωγικότητας των επιμορφούμενων- ωφελούμενων και ευρύτερα στο να συμβάλει στον αναπτυξιακό σχεδιασμό της Περιφέρειας Κρήτης, με έμφαση στα ζητήματα της κοινωνικής- επαγγελματικής ενσωμάτωσης και της οικονομικής ανάπτυξης.

Το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα υλοποιήθηκε διαδικτυακά διαμέσου ειδικά διαμορφωμένης πλατφόρμας τηλεκπαίδευσης (<https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/>), στην οποία έχει πλήρη πρόσβαση η Περιφέρεια και οι αρμόδιες Υπηρεσίες της. Συγκεκριμένα το Επιμορφωτικό Πρόγραμμα και συνακόλουθα η διδασκαλία των modules έγινε με εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (συνδυαστικό Μοντέλο Επιμόρφωσης- blended learning), και ως εκ τούτου πραγματοποιήθηκε με συνδυασμό σύγχρονης εξ αποστάσεως διδασκαλίας (5 ωρών ανά διδακτική ενότητα) με ασύγχρονη εξ αποστάσεως διδασκαλίας (5 ωρών ανά διδακτική ενότητα), που περιλαμβάνουν τη βιντεοσκοπημένη διδασκαλία, επιπλέον κείμενα σχετικά με το αντικείμενο του module- τουλάχιστον 2- και άλλο μαθησιακό υλικό, κ.ά.. Μεταξύ άλλων, στην εξ αποστάσεως ασύγχρονη επιμόρφωση, οι επιμορφούμενοι έπρεπε να μελετήσουν υλικό (τουλάχιστον 2 σύντομα κείμενα της επιλογής του επιμορφωτή ή και σχετικό/ά video) που είχε αναρτηθεί στην πλατφόρμα από τους επιμορφωτές. Η ασύγχρονη προηγούνταν της σύγχρονης,

ώστε στη σύγχρονη να υπάρχει συζήτηση και ανατροφοδότηση για το υλικό που είχαν μελετήσει οι επιμορφούμενοι. Για τις ανάγκες της επιμόρφωσης σχεδιάστηκε και αξιοποιήθηκε ειδική πλατφόρμα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης (<https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/mathimata/login/index.php>), η οποία είναι στη διάθεσή του Πανεπιστημίου και της Περιφέρειας για επόμενες επιμορφωτικές δράσεις.

Το Πρόγραμμα αποτελείται από 10 διδακτικές ενότητες και έχει συνολική διάρκεια 105 ωρών, ενώ κάθε επιμορφούμενος/ η παρακολουθεί τις 5 Υποχρεωτικές Ενότητες (Υ) και επιλέγει 2 εκ των 5 Ενοτήτων Επιλογής (Ε).

Το Πρόγραμμα ολοκληρώνεται με τρίωρη (3ωρη) δια ζώσης επισκόπηση και ανατροφοδότηση και δίωρη (2ωρη) αξιολόγηση των επιμορφούμενων. Το συγκεκριμένο Επιμορφωτικό πρόγραμμα **πιστοποιήθηκε από το ΚΕΔΙΒΙΜ του Πανεπιστημίου Κρήτης** και οι επιμορφούμενοι, μετά την επιτυχή παρακολούθηση του Προγράμματος, **έλαβαν Πιστοποιητικό Επιμόρφωσης από το Πανεπιστήμιο Κρήτης**. Συνολικά, το επιμορφωτικό πρόγραμμα για κάθε επιμορφούμενο/η έχει διάρκεια 75 διδακτικές ώρες, που αντιστοιχούν σε 5 ECVET (ευρωπαϊκές πιστωτικές μονάδες επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης).

Η **διάθρωση- περιεχόμενα του Επιμορφωτικού Προγράμματος** για τη σύνδεση Πρωτογενούς και Τουριστικού Τομέα έχει ως ακολούθως:

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΤ: ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ για τη σύνδεση ΠΡΩΤΟΓΕΝΟΥΣ και ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ			
ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	Ημέρες – Ώρες Επιμόρφωσης	Ώρες
Υ.1. Αγορά Εργασίας και Οριζόντιες, Οργανωτικές, Επιχειρηματικές και Διοικητικές Ικανότητες	<p>Περιεχόμενο της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας αποτελούν: α) η επισκόπηση της κατάστασης των πραγμάτων στην αγορά εργασίας στην Κρήτη και β) οι κρίσιμες οριζόντιες δεξιότητες για την οικονομία και την αγορά εργασίας, με έμφαση στις οργανωτικές, επιχειρηματικές και διοικητικές ικανότητες, με στόχο την προώθηση και ενίσχυση της δυναμικής των επιμορφούμενων (του ανταγωνιστικού τους πλεονεκτήματος) στην αγορά εργασίας και (περαιτέρω) ανάπτυξης των αντίστοιχων οριζόντιων δεξιοτήτων και ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για τον πρωτογενή τομέα και τον τομέα του τουρισμού.</p> <p>Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης διδακτικής ενότητας, θα ανακινηθούν και ζητήματα που αφορούν στη διάκριση γνώσης- δεξιότητας-ικανότητας (με βάση το CEDEFOP), στο επικαιροποιημένο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Βασικές Ικανότητες (European Reference Framework for Key Competences), στις 16 Δεξιότητες/Ικανότητες του Μέλλοντος (Futured Skills) με βάση τα ευρήματα της πρόσφατης διεθνούς έρευνας Delphi (Ehlers & Kellermann, 2019), στις νέες απαραίτητες δεξιότητες με βάση την μελέτη του World Economic Forum για το μέλλον της εργασίας (WEF 2020) και στις δεξιότητες και ικανότητες που θεωρούνται αναγκαίες για την αγορά εργασίας της Κρήτης με βάση τα ευρήματα της σχετικής διάγνωσης αναγκών του Περιφερειακού Μηχανισμού.</p>	Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 1	5
		Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 2	5

<p>Υ.2. Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring (έμφαση στην οριζόντια διάσταση της Συμβουλευτικής)</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στη συμβουλευτική και ενεργοποίηση –ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring, εστιάζοντας στην οριζόντια διάσταση της συμβουλευτικής και του επαγγελματικού προσανατολισμού. Συγκεκριμένα, η διδακτική ενότητα περιλαμβάνει μία δέσμη προτεινόμενων στοχευμένων δράσεων τόσο σε περιφερειακό και τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο που αφορούν στο coaching και mentoring της συμβουλευτικής και ενεργοποίησης-ενδυνάμωσης των ατόμων, συμπεριλαμβανομένων των ευπαθών και ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και της ΔΒΜ, όπως και της απασχόλησης.</p> <p>Αρχικώς, περιγράφεται και αναλύεται μία δέσμη γενικών δράσεων για την Συμβουλευτική και Ενεργοποίηση – Ενδυνάμωση των ατόμων με όρους coaching και mentoring, εστιάζοντας στην οριζόντια διάσταση της συμβουλευτικής στα άτομα σε εθνικό και περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Στη συνέχεια, η διδακτική ενότητα προβαίνει στην περιγραφή και ανάλυση δύο επιμέρους δεσμών δράσεων, που αφορούν: i.σε στοχευμένες δράσεις στα πεδία της εκπαίδευσης, της κατάρτισης και ii. σε στοχευμένες δράσεις στο πεδίο της απασχόλησης (π.χ. η προώθηση και η αναβάθμιση των δράσεων ΣΥΕΠ του ΕΟΠΠΕΠ, η αναβάθμιση των υπηρεσιών συμβουλευτικής του ΟΑΕΔ και των ΚΠΑ 2, η ενδυνάμωση και η ενεργός υποστήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας, κυρίως σε περιφερειακό επίπεδο, η δημιουργία one-stop-shops (κέντρα εξυπηρέτησης νέων και ιστοσελίδας-κόμβου για την ενημέρωση των ατόμων για επαγγελματικές και εκπαιδευτικές διαδρομές και για ζητήματα συμβουλευτικής και επαγγελματικού</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 3</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 4</p>	<p>5</p> <p>5</p>
---	--	--	-------------------

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	προσανατολισμού, κ.α.). Στη συνέχεια η ενότητα δίνει έμφαση στην ενδυνάμωση των εργαζομένων και ανέργων- δυνάμει εργαζόμενων στον αγροτο-κτηνοτροφικό τομέα και στον τομέα του τουρισμού.		
Υ.3. Διαχείριση και Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού μέσω της Επικοινωνίας και των Αρχών της Ποιοτικής Εξυπηρέτησης του Πελάτη & Διαχείριση Παραπόνων, Αντιρρήσεων και Συγκρούσεων στο χώρο εργασίας.	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αποτελείται από 2 υπό-ενότητες. Η πρώτη συναρθρώνεται σε πέντε επιμέρους, θεματικές ενότητες:</p> <p>Στην 1^η ενότητα επιχειρείται η ανάλυση στην έννοια της Επικοινωνίας, ως στοιχείο της ηγεσίας και παράλληλα, ως βασικό πλεονέκτημα των διαπροσωπικών Σχέσεων. Παρουσιάζονται οι μορφές επικοινωνίας και οι κατευθύνσεις της. Στη 2η ενότητα, αναλύεται ο Πομπός και ο Δέκτης της επικοινωνίας και η σημαντικότητά τους, στην αποκατάσταση της συν-αντίληψης, μιας απαραίτητης συνθήκης για την επίτευξη των στόχων που έχουμε θέσει. Στην 3η ενότητα, αναλύονται οι λεκτικές και μη λεκτικές μορφές επικοινωνίας, ο βαθμός συμπαθείας του Μεράμπιαν, καθώς και η Γλώσσα του Σώματος, ως μια βασική διάσταση της επικοινωνίας. Στην 4η ενότητα αναλύεται η επίδραση των Αντιλήψεων και τον Προκαταλήψεων στην επικοινωνία, την εργασία και τις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς και οι Θετικές και Αρνητικές εκφράσεις και η κατανόηση ως βασική δεξιότητα για την Δημιουργία προσωπικών και επαγγελματικών Σχέσεων και την διασφάλιση της πιστότητας. Στην 5η ενότητα τέλος, περιγράφονται οι μορφές ακρόασης και ανταπόκρισης, ο επικοινωνιακός ή μη άνθρωπος-επαγγελματίας.</p> <p>Η δεύτερη υπό-ενότητα χωρίζεται επίσης σε δύο τμήματα. Το πρώτο τμήμα είναι η φυσική συνέχεια της Επικοινωνίας, η Ποιοτική Εξυπηρέτηση. Το “γιατί χάνουμε τους πελάτες” μας είναι η αρχή και στη συνέχεια, οι άξονες για ποιοτική εξυπηρέτηση, ως τρόπο</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 5</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 6</p>	<p>5</p> <p>5</p>

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	<p>αντιμετώπισης των αντιρρήσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας, η 1η και η 2η Γραμμή Εξυπηρέτησης και οι 20 κορυφαίες συμβουλές για Ποιοτική Εξυπηρέτηση. Το δεύτερο τμήμα αυτής της υπό-ενότητας εστιάζει στις ικανότητες διαχείρισης κρίσεων και συγκρούσεων στο χώρο εργασίας. Συγκεκριμένα, παρουσιάζονται και αναλύονται οι παράγοντες και οι παράμετροι που συμβάλλουν στη δημιουργία κρίσεων και συγκρούσεων στον χώρο εργασίας, τα βασικά χαρακτηριστικά της διαχείρισης κρίσεων, οι τύποι των κρίσεων και οι φάσεις/στάδια διαχείρισης των κρίσεων και των συγκρούσεων. Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα, ολοκληρώνεται με μία ανάλυση οφέλους – κόστους από τον ικανοποιημένο, το δυσαρεστημένο και τον ενθουσιασμένο πελάτη και την μέθοδο CLEAR ως μια εύκολη, απλή μέθοδο αντιμετώπισης παραπόνων και αντιρρήσεων, δημιουργίας ενθουσιασμένων πελατών και έτσι επίτευξης των στόχων.</p>		
<p>Υ.4. Αγροτική Επιχειρηματικότητα α</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στην αγροτική επιχειρηματικότητα. Αρχικά επιχειρείται η διασάφηση εννοιών που σχετίζονται με την αγροτική επιχειρηματικότητα, όπως η κλασσική αγροτική δραστηριότητα, ο αγροτικός τομέας, αγροτική οικονομία κ.ά., και περιγράφονται τα διαρθρωτικά προβλήματα της ελληνικής γεωργίας. Στη συνέχεια, η ενότητα εστιάζει στην αγροτική επιχειρηματικότητα, στη ζωική παραγωγή και στην μελέτη ίδρυσης μίας κτηνοτροφικής μονάδας. Ακολούθως, ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα βήματα που ακολουθούνται για την επιτυχή διαδικασία εξαγωγών αγροτικών προϊόντων. Συν τοις άλλοις, αναλύεται η γυναικεία επιχειρηματικότητα</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 7</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 8</p>	<p>5</p> <p>5</p>

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	στον αγροτικό τομέα καθώς επίσης τα στάδια που ακολουθούνται για την ίδρυση και οργάνωση ενός αγροτικού συνεταιρισμού. Η ενότητα ολοκληρώνεται με μία «μελέτη περίπτωσης» ενός επιτυχημένου αγροτικού συνεταιρισμού στην Ελλάδα.		
Υ.5. Management, υπηρεσίες και ρυθμιστικό πλαίσιο τουρισμού	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στον τουριστικό κλάδο και το ρυθμιστικό πλαίσιο που τον διέπει στην Ελλάδα. Αρχικώς επιχειρείται μία εννοιολογική διασάφηση των όρων τουρισμός, ταξίδι και θεματικός τουρισμός. Στη συνέχεια, η διδακτική ενότητα εστιάζει στην τουριστική πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προβαίνοντας σε μία ιστορική επισκόπηση της εξέλιξης και διαμόρφωσης της τουριστικής πολιτικής στην Ευρώπη. Ακολούθως, δίδεται έμφαση στο ρυθμιστικό πλαίσιο της τουριστικής πολιτικής στην Ελλάδα. Περιγράφεται η Στρατηγική Προώθησης και Προβολής του ΕΟΤ για τη διετία 2019-2020, και παρατίθεται η δέσμη κωδίκων ηθικής και δεοντολογίας, που ρυθμίζουν το πλαίσιο αποδεκτής συμπεριφοράς σε σχέση με τον τουρισμό και την τουριστική βιομηχανία. Η διδακτική ενότητα ολοκληρώνεται με την κατηγοριοποίηση και περιγραφή των μορφών και ειδών του θεματικού τουρισμού και με τις παραμέτρους που επηρεάζουν και χρειάζεται να λαμβάνονται υπ' όψιν κατά τη διαδικασία ίδρυσης μίας τουριστικής επιχείρησης.	Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 9 Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 10	5 5
Ε.1. Ανάλυση πρωτοβουλίας και	Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εστιάζει στην ανάπτυξη βασικών γνώσεων και δεξιοτήτων για την ενθάρρυνση της επιχειρηματικότητας	Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 11	5

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

<p>επιχειρηματικότητα</p>	<p>και καινοτομίας των ομάδων στόχος.</p> <p>Συγκεκριμένα, η παρούσα διδακτική ενότητα εστιάζει στην ανάδειξη των βασικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων που πρέπει να αναπτύξει ένας επιχειρηματίας, εν συνεχεία εστιάζει στην ανάπτυξη γνώσης σχετικά με την διαδικασία αναγνώρισης επιχειρηματικών ευκαιριών καθώς επίσης και στην μεθοδολογία που ακολουθείται για την ανάλυση, επιλογή και υλοποίηση τών. Επιπλέον, αποτυπώνεται ο σημαντικός ρόλος των σύγχρονων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην δημιουργία, ανάδειξη και εφαρμογή καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων. Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα θα ολοκληρώνεται με μία επισκόπηση από μελέτες περίπτωσης που θα δράσουν καταλυτικά προς την κατεύθυνση διεύρυνσης των γνώσεων των ομάδων στόχου.</p>	<p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 12</p>	<p>5</p>
----------------------------------	--	--	----------

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

<p>Ε.2. Τυποποίηση – Προδιαγραφές - Πρότυπα Ποιότητας για αγροτικά προϊόντα</p>	<p>Η Αγροτική Παραγωγή συμβάλλει πολύ σημαντικά τόσο στην Εθνική οικονομία (9,53% ΑΕΠ, ΕΛ. ΣΤΑΤ., 2012), αλλά όλο και περισσότερο αυξανόμενα στην τοπική οικονομία της Κρήτης. Είναι προφανές πλέον ότι η ελληνική οικονομία, δεδομένης της παγκοσμιοποίησης και του διεθνούς ανταγωνισμού, πρέπει να επενδύσει στην ποιότητα, με την αμεσότερη εμπλοκή της επιστημονικής υποστήριξης ιδιαίτερα στον Αγροδιατροφικό τομέα. Γιατί δεν συμβαίνει πάντα αυτό;</p> <p>Ο ισχυρός ανταγωνισμός που υπάρχει σε διεθνές επίπεδο ωθεί να αναδειχθεί με τον πλέον επιστημονικό τρόπο η ποιότητα των προϊόντων αγροδιατροφής, που οριζόντια επηρεάζει όλα τα βήματα μιας αλυσίδας παραγωγής από την πρωτογενή παραγωγή ενός προϊόντος (φυτικής, ζωικής, μικροβιακής, ή άλλης προέλευσης), έως και την τριτοβάθμια επεξεργασία του, πάντα με σεβασμό στο περιβάλλον (προστασία, αειφορία, κυκλική οικονομία) και τον καταναλωτή (προστασία της υγείας του, μακροζωία, ευφορία).</p> <p>Παρά το ότι όμως υπάρχει έντονη εκπαιδευτική αλλά και έντονη ερευνητική δραστηριότητα υψηλού επιπέδου στην Κρήτη (Πανεπιστήμια, Ερευνητικά Ιδρύματα, κλπ), η καινοτομία που προκύπτει από τις ερευνητικές δράσεις των εμπλεκόμενων φορέων, δεν ενισχύει σημαντικά, αλλά ούτε και συμβάλλει ιδιαίτερα στην αειφορία της ποιότητας της αγροδιατροφικής παραγωγής. Γιατί μπορεί να συμβαίνει αυτό; Είναι όμως τελικά η καινοτομία μέρος της πιστοποιημένης ποιότητας των Αγροτικών Προϊόντων μας; Υπάρχει ενσωμάτωση της καινοτομίας τελικά στις παραγωγικές μονάδες της Περιφέρειας Κρήτης;</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 13</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 14</p>	<p>5</p> <p>5</p>
--	--	--	-------------------

	<p>Μια αλυσίδα παραγωγής στο χώρο της Αγροδιατροφής έχει ανάγκη από επιστημονική υποστήριξη στην ανάδειξη της ποιότητας των προϊόντων της αλυσίδας αυτής. Επομένως, μια αλυσίδα παραγωγής χρειάζεται έναν ελεγκτικό μηχανισμό σε κάθε κρίκο της. Υπάρχει ανάγκη σύμπραξης και άλλων επιστημονικών κλάδων πέραν των αμιγώς επιστημών της Αγροδιατροφής; Για παράδειγμα, η τεχνολογία πληροφορικής μπορεί να προσφέρει το βασικό σημείο καταγραφής λαθών και η μηχανική μάθηση την αυτόματη διόρθωση που θα είναι απαραίτητη. Είναι αυτό αρκετό ως καινοτομία; Πόσο προετοιμασμένοι είμαστε ως αγροτικές επιχειρήσεις; Η δια βίου μάθηση είναι αρκετή;</p> <p>Σαν αποτέλεσμα, η ολιστική προσέγγιση φαίνεται να είναι ικανή να επεξεργάζεται και να προβλέπει τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των προϊόντων σε όλα τα στάδια μιας εφοδιαστικής αλυσίδας. Επομένως, ένα σωστά οργανωμένο σύστημα τυποποίησης αλλά και ελέγχου της ποιότητας με τη λειτουργία του βασισμένη σε μια κατά το δυνατό ολιστική προσέγγιση, θα έχει τη δυνατότητα να μπορεί να εξυπηρετεί πολύ πιο αποτελεσματικά και το είδος αλλά και το ρυθμό παραγωγής των προϊόντων αγροδιατροφής. Υπάρχουν υπέρ και κατά σε όλη αυτή τη διαδικασία;</p> <p>Στη συγκεκριμένη εκπαιδευτική ενότητα θα αναλυθούν όλες οι παράμετροι που αφορούν τόσο τη διαμόρφωση της ποιότητας των αγροτικών κυρίως προϊόντων, αλλά και την αξία της ποιότητας που παράγεται τυποποιείται και επομένως πιστοποιείται με βάση κάποια πρότυπα (διεθνή ή εθνικά). Υπάρχει όμως και η ποιότητα που παράγεται και χάνεται. Για όλα αυτά θα δοθούν γνώσεις και εμπειρίες</p>		
--	---	--	--

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	<p>μέσα από σημαντικά παραδείγματα τόσο προς μίμηση όσον και προς αποφυγή. Ποια πρότυπα ποιότητας συνεισφέρουν στην αγροτική οικονομία και ποια μας αναγκάζουν να αλλάξουμε πιθανά ανεπαρκείς ελεγκτικούς μηχανισμούς και απώθηση στερεότυπων συμπεριφορών αγροτών, αλλά και επιστημόνων εμπλεκόμενων στην Αγροτική Παραγωγή;</p>		
<p>E.3. Εξαγωγικό Marketing</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά τα ζητήματα που έχουν σχέση με το Εξαγωγικό Marketing, δηλαδή τις διαδικασίες,, τις πολιτικές και την στρατηγική που είναι απαραίτητο να αναπτύξουν οι επιχειρήσεις οι οποίες επιθυμούν να προωθήσουν τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους στη διεθνή αγορά.</p> <p>Πιο συγκεκριμένα, η ενότητα θα εξετάσει θέματα όπως: Διεθνές Εμπόριο, Θεωρία του συγκριτικού πλεονεκτήματος του David Ricardo, δείκτες μέτρησης της ανταγωνιστικότητας και επιδόσεις κρατών στο διεθνές εμπόριο, σύμφωνα με την παγκόσμια Τράπεζα.</p> <p>Θα συζητήσουμε για τις θεωρίες του marketing, τι είναι marketing και τι το διεθνές marketing.</p> <p>Επίσης, θα αναπτυχθούν θέματα όπως: το παγκοσμιοποιημένο επιχειρηματικό περιβάλλον, ανάλυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας της επιχείρησης, έρευνα αγοράς και διαδικασία επιλογής της αγοράς στόχου.</p> <p>Τιμολόγηση για διεθνείς αγορές, στρατηγική δικτύων διανομής,</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 15</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 16</p>	<p>5</p> <p>5</p>

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

	<p>προβολή και επικοινωνία στις διεθνείς αγορές.</p> <p>Η εκπαιδευτική ενότητα θα ολοκληρωθεί με την παρουσίαση μελέτης περίπτωσης για την εξαγωγική στρατηγική οινοποιητικής βιομηχανίας.</p>		
<p>Ε.4. Ικανότητες Επικοινωνίας και Διαπραγμάτευσης στην εργασία και το επιχειρείν</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα εστιάζει στις επικοινωνιακές δεξιότητες και στην ικανότητα της διαπραγμάτευσης, σε διαφορετικά εργασιακά περιβάλλοντα όσο και σε επιχειρηματικές δραστηριότητες. Συγκεκριμένα, επικεντρώνεται στην επικοινωνία, στην διαπραγματευτική ικανότητα και στη σύνδεση της επικοινωνίας με την διαδικασία της διαπραγμάτευσης. Μεταξύ άλλων, περιγράφονται οι βασικές επικοινωνιακές δεξιότητες και παρουσιάζονται και αναλύονται τα είδη της διαπραγμάτευσης, οι τύποι του διαπραγματευτή και οι στρατηγικές διαπραγμάτευσης. Στη συνέχεια επιχειρείται μία σύνοψη των σταδίων της προετοιμασίας για συμμετοχή στη διαπραγματευτική διαδικασία, του προφίλ του διαπραγματευτή εν ώρα διαπραγμάτευσης και των παραμέτρων που υπονομεύουν τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης.</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 17</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 18</p>	<p>5</p> <p>5</p>

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

<p>E.5. Κοινωνική Οικονομία</p>	<p>Η συγκεκριμένη διδακτική ενότητα αφορά στην κοινωνική οικονομία, εστιάζοντας στην ελληνική περίπτωση. Συγκεκριμένα, στην αρχή επιχειρείται η οριοθέτηση των πεδίων της Κοινωνικής Οικονομίας και των Κοινωνικών Επιχειρήσεων, δίδοντας έμφαση στους σκοπούς που αποβλέπουν οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας και στα κριτήρια και στα χαρακτηριστικά που χρειάζεται να έχει μία επιχείρηση για να θεωρηθεί «Κοινωνική Επιχείρηση». Επίσης, περιγράφεται και αναλύεται η Κοινωνική Οικονομία στην Ευρωπαϊκή Ένωση και, παράλληλα, παρουσιάζονται και αναλύονται οι κατηγορίες οργανισμών κοινωνικής οικονομίας στην Ε.Ε. Στην συνέχεια, η διδακτική ενότητα εστιάζει στην Κοινωνική Οικονομία στην Ελλάδα και στο εθνικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει την κοινωνική οικονομία και τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε εθνικό επίπεδο, περιγράφοντας και την διάκριση των Κοιν.Σ.Επ. σε κατηγορίες ανάλογα με τον σκοπό τους. Η διδακτική ενότητα ολοκληρώνεται με μία ευσύνοπτη αλλά ουσιαστική περιγραφή και ανάλυση των βασικών βημάτων που χρειάζεται να γίνουν για την ίδρυση μίας Κοιν.Σ.Επ.</p>	<p>Ασύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 19</p> <p>Σύγχρονη (εξ αποστάσεως): Μέρα 20</p>	<p>5</p> <p>5</p>
<p>Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση</p>	<p>Επισκόπηση και Ανατροφοδότηση των βασικών παραμέτρων του Επιμορφωτικού Προγράμματος</p>	<p>Σύγχρονη(εξ αποστάσεως): Μέρα 21</p>	<p>3</p>
<p>Αξιολόγηση Επιμορφούμενων</p>	<p>Αξιολόγηση Επιμορφούμενων με τεστ 20 ερωτήσεων πολλαπλής επιλογής, από το pool των ερωτήσεων των υποχρεωτικών modules</p>	<p>Ασύγχρονη εξ αποστάσεως: Μέρα 22</p>	<p>2</p>

Για το σύνολο του Μαθησιακού Υλικού βλ. την πλατφόρμα επιμόρφωσης- τηλεκαίδεισης: <https://agro-tourism-training-roc.uoc.gr/mathimata/login/index.php>

4. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των καταρτιζόμενων λαμβάνει χώρα σε δύο στάδια: αρχικό, ενδιάμεσο και τελικό- ανατροφοδοτικό. Στην αρχική αξιολόγηση εμπίπτει το εκπαιδευτικό συμβόλαιο και η πρώτη επικοινωνία των υπεύθυνων του Προγράμματος και των επιμορφωτών με τους επιμορφούμενους, όπου θα τεθούν προς επεξεργασία οι στόχοι και τα περιεχόμενα της κατάρτισης. Σε δεύτερη φάση, **με την ενδιάμεση αξιολόγηση, επιχειρείται ένας έλεγχος της πορείας της κατάρτισης και των καταρτιζόμενων (στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως ασύγχρονης εκπαίδευσης και συνακόλουθα των σύντομων εργασιών- ασκήσεων που αναλαμβάνουν ανά module)**. Η τρίτη και τελευταία φάση αναφέρεται ως τελική αξιολόγηση, όπου διενεργείται αφενός η **καταληκτική αξιολόγηση των επιμορφούμενων- καταρτιζόμενων (με τη μέθοδο του τεστ πολλαπλής επιλογής με 20 ερωτήσεις, 4 ανά θεματική ενότητα)** από τους επιμορφωτές και αφετέρου η αξιολόγηση του Προγράμματος Κατάρτισης από τους επιμορφούμενους.

Κοντολογίς, η αξιολόγηση θα πραγματοποιηθεί μέσα από τη συμμετοχή των καταρτιζόμενων στην Κατάρτιση και την ανταπόκρισή τους στα κριτήρια του προγράμματος (δια ζώσης και ασύγχρονη εξ αποστάσεως), καθώς επίσης και τις μικρές εργασίες- ασκήσεις στο πλαίσιο της εξ αποστάσεως και την τελική αξιολόγηση (γραπτές εξετάσεις) στο πλαίσιο της διά ζώσης.

Το εργαλείο **ex- ante αξιολόγησης του Προγράμματος** (κοινό και για τα 5 στοχευμένα Προγράμματα) από τους επιμορφούμενους-καταρτιζόμενους (εφόσον αυτό υλοποιηθεί από την Περιφέρεια) παρατίθεται, **περιεχομενικά τροποποιημένο (όπου κρίθηκε απαραίτητο) σε σχέση με το αρχικό της 1^{ης} Επικαιροποίησης του Προγράμματος.**

5. Ερωτηματολόγιο ex- ante αξιολόγησης του Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

A. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΜΟΡΦΟΥΜΕΝΟΥ

Q1. Φύλο

α) Άνδρας β) Γυναίκα

Q2. Ηλικία

1. έως 25 2. 26-30 3. 31-35 4. 36-40 5. 41-45 6. 46-50 7. 51-60 8. 61 και άνω

Q3. Εργάζεστε αυτή την περίοδο; 1=ΝΑΙ 2=ΟΧΙ 3=ΔΞ/ΔΑ

Αν πείτε ΝΑΙ τότε πάμε στην ερώτηση Q3A

Αν πείτε ΟΧΙ τότε πάμε στην ερώτηση Q3B

=====

Q3A. Τι δουλειά κάνετε;

1=Δημόσιος Υπάλληλος 2=Ιδιωτ. Υπάλληλος 3=Ελευθ.Επαγγελματίας (τεχνίτης κ.τ.λ.) 4= Ελευθ.Επαγγελματίας (επιστήμονας) 5=
Γεωργός/Κτηνοτρόφος 6=Άλλη ποια ; ....

=====

Q3B. Πόσος καιρός είναι που δεν εργάζεστε;

1= έως 6 μήνες 2= έως 1 χρόνο 3= έως 2 χρόνια 4=έως 3 χρόνια 5=πάνω από 3 χρόνια 6= ΔΞ/ΔΑ

=====

Q3C. Κυρίως για ποιο λόγο φύγατε από την τελευταία σας δουλειά ;

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

1=απολύθηκα   2=έφυγα λόγο χαμηλού μισθού   3=έφυγα λόγω κακών συνθηκών εργασίας   4=έληξε η σύμβαση   5= άλλο ποιο; ..... 6= ΔΞ/ΔΑ

=====

Q4. Είστε μαθητής/ σπουδαστής/ φοιτητής;

1=Ναι   2=Όχι   3= ΔΞ/ΔΑ

=====

Q5. Παρακολουθήσατε πρόσφατα κάποιο άλλο πρόγραμμα κατάρτισης ;

1=Ναι   2=Όχι   3= ΔΞ/ΔΑ

=====

Q6. Είστε παντρεμένος/η ;   1=Ναι   2=Όχι   3= ΔΞ/ΔΑ

=====

Q7. Μέχρι πού φοιτήσατε και έχετε ολοκληρώσει αυτή τη φοίτηση ;

1= Δημοτικό   2=Γυμνάσιο (Γενικό, Επαγγελματικό, Τεχνικό)   3=Λύκειο (Γενικό, Επαγγελματικό, Τεχνικό)
4= ΙΕΚ   5=ΤΕΙ   6=Πανεπιστήμιο   7=Μεταπτυχιακό

=====

Q8. Από πού ενημερωθήκατε για το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης- Κατάρτισης;

.....

Q9. Για ποιο λόγο δηλώσατε συμμετοχή στο συγκεκριμένο Πρόγραμμα Επιμόρφωσης- Κατάρτισης; Ποια είναι η βασική σας προσδοκία από αυτό;

.....

B. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ

Q10. Παρακαλούμε να αξιολογήσετε τις ακόλουθες θεματικές ενότητες, που αφορούν στην **Ποιότητα του Προγράμματος Κατάρτισης** που συμμετείχατε, σημειώνοντας ένα « X » στο πλαίσιο με το χαρακτηρισμό που εκφράζει καλύτερα τη γνώμη σας.

Q10. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Q10.1. Το Πρόγραμμα είχε σαφείς στόχους και συνέβαλε στην ανάπτυξη δεξιοτήτων					
Q10.2. Οι μαθησιακοί στόχοι των επιμέρους διδακτικών ενοτήτων ήταν ξεκάθαροι και σαφείς από την αρχή.					
Q10.3. Η πλατφόρμα τηλεκαίδευσης ήταν χρηστική και βοήθησε στην επιμόρφωση					
Q10.4. Οι μαθησιακοί στόχοι της επιμόρφωσης καλύφθηκαν επαρκώς μέσα από τη διαδικασία επιμόρφωσης					
Q10.5. Η ύλη που καλύφθηκε ανταποκρινόταν στους στόχους της συγκεκριμένης επιμόρφωσης και βοήθησε στην ανάπτυξη των αντίστοιχων δεξιοτήτων					
Q10.6. Το υλικό που					

χρησιμοποιήθηκε στις διδακτικές ενότητες της επιμόρφωσης ήταν σύγχρονη και χρήσιμη					
Q10.7. Θεωρώ ότι το εκπαιδευτικό υλικό της σύγχρονης διδασκαλίας (π.χ. διαφάνειες/ PowerPoint, video, ομιλίες προσκεκλημένων ομιλητών κλπ.) συνέβαλε στην καλύτερη κατανόηση των εκάστοτε διδακτικών ενοτήτων.					
Q10.8. Το εκπαιδευτικό υλικό της ασύγχρονης διδασκαλίας των διδακτικών ενοτήτων ήταν σύγχρονο και βοηθητικό					
Q10.9. Οι διαλέξεις των επιμορφωτών ήταν πλήρεις, κατανοητές και βοήθησαν στην πορεία της επιμόρφωσης					
Q10.10. Η επισκόπηση και ανατροφοδότηση στο τέλος του Προγράμματος ήταν χρήσιμη και ουσιαστική					
Q10.11. Θεωρώ ότι το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης ανταποκρίθηκε στις αρχικές μου προσδοκίες και μου προσέφερε νέα/προστιθέμενη γνώση					

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

και δεξιότητες που μου ήταν απαραίτητες.					
Q10.12. Νομίζω ότι η παρακολούθηση του συγκεκριμένου Προγράμματος Επιμόρφωσης θα χρησιμεύσει στην εργασία μου και στην επαγγελματική μου εξέλιξη.					
Q10.13. Οι δεξιότητες που ανέπτυξα ήταν σημαντικές και χρήσιμες.					
Q10.14. Θα ήθελα να παρακολουθήσω και άλλο ανάλογο σχεδιασμένο πρόγραμμα επιμόρφωσης στο μέλλον					

Q10.15. Συνολικά, πόσο ικανοποιημένος/η είστε από το Πρόγραμμα Επιμόρφωσης-Κατάρτισης που συμμετείχατε;	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ

Q11 ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ	ΠΟΙΟΤΗΤΑ	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Q11.1. Σε κάποιες διδακτικές ενότητες χρειαζόμουν περισσότερη εκπαιδευτική καθοδήγηση από τους/τις επιμορφωτές.						
Q11.2. Υπήρχε ουσιαστικός διάλογος στο πλαίσιο κάθε διδακτικής ενότητας του Προγράμματος Επιμόρφωσης						
Q11.3. Οι δραστηριότητες (εκπαιδευτικές τεχνικές) στο πλαίσιο των διδακτικών ενοτήτων της επιμόρφωσης ήταν ρεαλιστικές και μπορούσαν να πραγματοποιηθούν με βάση το μαθησιακό υλικό που είχα στη διάθεσή μου.						
Q11.4. Το επιμορφωτικό υλικό ήταν επαρκές και κάλυπτε τις απαιτήσεις των διδακτικών ενοτήτων						

Q11.5. Συνολικά, πόσο ικανοποιημένος/η είστε από την διαδικασία διεξαγωγής της	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ

επιμόρφωσης- κατάρτισης;					
--------------------------	--	--	--	--	--

Q12. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΤΩΝ	Διαφωνώ Απόλυτα	Διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα
Q12.1 Οι επιμορφωτές είχαν μεταδοτικότητα.					
Q12.2. Οι επιμορφωτές πιστεύω ότι είχαν επιστημονική επάρκεια/γνώριζαν καλά το αντικείμενο της διδακτικής ενότητας και ήταν ικανοί να απαντούν σε απορίες/ερωτήματα με τρόπο ξεκάθαρο και κατανοητό.					
Q12.3. Κατά τη γνώμη μου οι επιμορφωτές οργάνωσαν επαρκώς το επιμορφωτικό υλικό της διδακτικής ενότητας που τους είχε ανατεθεί να διδάξουν.					
Q12.4. Οι επιμορφωτές μας εξήγησαν από την αρχή ξεκάθαρα τη διαδικασία, τους στόχους και τα αναμενόμενα αποτελέσματα της επιμόρφωσης και έμειναν συνεπείς					

Αξιολόγηση και 2^η Αναπροσαρμογή Προγράμματος Κατάρτισης- Reskilling στην Κρήτη, 2021

σε αυτά					
Q12.5. Θεωρώ ότι η επικοινωνία και ο διάλογος με τους επιμορφωτές ήταν εύκολη και παραγωγική.					
Q12.6. Πιστεύω ότι υπήρχε επαρκής ανατροφοδότηση από την πλευρά των επιμορφωτών και τα σχόλια και οι επισημάνσεις των επιμορφωτών ήταν βοηθητικά και εποικοδομητικά					
Q12.7. Πιστεύω ότι οι επιμορφωτές μου δημιούργησαν τα κατάλληλα κίνητρα ώστε να προσπαθήσω να εφαρμόσω αυτά που έμαθα στην εργασία μου για να αποδώσω περισσότερο και να είμαι πιο αποτελεσματικός/ή.					
Q12.8. Οι επιμορφωτές ήταν συνεπείς στις υποχρεώσεις τους					
Q12.9. Η ενδιάμεση και τελική αξιολόγηση που σχεδίασαν οι επιμορφωτές ανταποκρινόταν στο υλικό και στο περιεχόμενο της διδασκαλίας τους					
Q12.10. Οι επιμορφωτές κατάφεραν να συνδέσουν την θεωρία με την πράξη					

Q12.11. Συνολικά, πόσο ικανοποιημένος/η είστε από τους επιμορφωτές;	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα Πολύ

Γ, ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Q13. Παρακαλούμε να αναφέρετε ποια/ες διδακτική/ες ενότητα/ες αξιολογείτε ως την/τις πιο ενδιαφέρουσα/ες και χρήσιμη/ες από το σύνολο αυτών που παρακολουθήσατε και αιτιολογήστε την απάντησή σας συνοπτικά.

.....

.....

.....

Q14. Παρακαλούμε να αναφέρετε ποια/ες διδακτική/ες ενότητα/ες αξιολογείτε ως τη/τις λιγότερο ενδιαφέρουσα/ες και χρήσιμη/ες από το σύνολο αυτών που παρακολουθήσατε και αιτιολογήστε την απάντησή σας συνοπτικά.

.....

.....

Q15. Υπήρχαν επικαλύψεις ανάμεσα σε διδακτικές ενότητες και κενά στη διδασκαλία τους και αν ναι σε ποιες περιπτώσεις;

.....

.....

Q16. Παρακαλούμε να αξιολογήσετε το **Πρόγραμμα Επιμόρφωσης- Κατάρτισης** που συμμετείχατε, σημειώνοντας ένα «X» στο πλαίσιο με το χαρακτηρισμό που εκφράζει καλύτερα τη άποψή σας.

	Κακό	Αδιάφορο	Μέτριο	Πολύ καλό	Εξαιρετικό
Q15.1. Δομή και Οργάνωση Προγράμματος Επιμόρφωσης.					
Q15.2. Γενικό Περιεχόμενο Προγράμματος.					

Q15.3. Ποιότητα και Πληρότητα του Μαθησιακού Υλικού					
Q15.4. Ποιότητα και ποικιλία εκπαιδευτικών τεχνικών					
Q15.5. Σύγχρονη Διδασκαλία					
Q15.6. Ασύγχρονη Διδασκαλία					
Q15.7. Επιμορφωτές.					
Q15.8. Συμμετοχή Επιμορφούμενων.					
Q15.9. Διοικητική Στήριξη/Διαχείριση από την πλευρά του Πανεπιστημίου					
Q15.10. Συνολική Αξιολόγηση του Προγράμματος Επιμόρφωσης.					

Q16. Κατά τη γνώμη σας, ποια θεωρείτε ότι ήταν τα πιο θετικά σημεία του Προγράμματος Επιμόρφωσης- Κατάρτισης; Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας

.....

.....

.....

Q17. Κατά τη γνώμη σας, ποια θεωρείτε ότι ήταν τα πιο αρνητικά σημεία/αδυναμίες του Προγράμματος Επιμόρφωσης- Κατάρτισης; Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας

.....

.....

.....

Q18. Αν το σχεδιάζατε εσείς, τι θα αλλάζατε?

.....
.....
.....

Q19. Θα το προτείνατε σε κάποιον φίλο ή συνάδελφο σας? Παρακαλούμε τεκμηριώστε την απάντησή σας

.....
.....
.....

Q20. Σε ποια άλλα αντικείμενα θα θέλατε να επιμορφωθείτε;

.....
.....
.....

Ημερομηνία .....